

Crna Gora
Ministarstvo finansija i socijalnog staranja

Izvještaj o implementaciji Programa ekonomskih reformi za Crnu Goru za period 2021-2023.
godina

(za prvih šest mjeseci 2021. godine)

Septembar, 2021. godine

Sadržaj

1. MAKROEKONOMSKI OKVIR	3
2. FISKALNI OKVIR	6
3. STRUKTURNE REFORME	9
Prioritetna reformska mjera br. 1: Finansijska podrška domaćinstvima u cilju primjene mjera energetske efikasnosti i proizvodnje električne energije za sopstvene potrebe	11
Prioritetna reformska mjera br. 2: Podrška investicijama u sektoru proizvodnje hrane u cilju jačanja konkurentnosti	12
Prioritetna reformska mjera br. 3: Podsticanje investicija u sektoru prerađivačke industrije u cilju jačanja konkurentnosti	13
Prioritetna reformska mjera br. 4: Održivi turizam u novoj realnosti	14
Prioritetna reformska mjera br. 5: Jačanje konkurentnosti MMSP i pristup novim tržištima	16
Prioritetna reformska mjera br. 6: Unapređenje i implementacija mjera za suzbijanje sive ekonomije	17
Prioritetna reformska mjera br. 7: Suzbijanje sive ekonomije kroz reformu Poreske uprave	18
Prioritetna reformska mjera br. 8: Uspostavljanje registra nameta	19
Prioritetna reformska mjera br. 9: Implementacija elektronskog sistema javnih nabavki (ESJN)	21
Prioritetna reformska mjera br. 10: Unapređenje zakonodavnog-regulatornog okvira i dalji razvoj infrastrukture za širokopojasni pristup internetu	22
Prioritetna reformska mjera br. 11: Unapređenje programskog okvira za sprovođenje Strategije pametne specijalizacije Crne Gore	23
Prioritetna reformska mjera br. 12: Unapređenje zakonodavnog i institucionalnog okvira za razvoj istraživanja i inovacija i digitalna transformacija sektora	25
Prioritetna reformska mjera br. 13: Implementacija mjera za olakšanje trgovine robama i uslugama u skladu sa STO obavezama i CEFTA Dodatnim protokolom 5 i 6	28
Prioritetna reformska mjera br. 14: Uspostavljanje sistema kontinuiranog praćenja kvaliteta praktičnog obrazovanja kod poslodavaca	30
Prioritetna reformska mjera br. 15: Reforma studijskih programa osnovnih i master studija s posebnim fokusom na praktičnu nastavu	32
Prioritetna reformska mjera br. 16: Unapređenje radnog zakonodavstva kroz uvođenje novih šema rada ...	34
Prioritetna reformska mjera br. 17: Jačanje operativnih kapaciteta Zavoda za zapošljavanje za sprovođenje usluga i mjera putem digitalizacije	34
Prioritetna reformska mjera br. 18: Izgradnja i funkcionisanje domova za smještaj starih lica	35
Prioritetna reformska mjera br. 19: Reforma nacionalnog sistema utvrđivanja invaliditeta	37
Prioritetna reformska mjera br. 20: Korišćenje usluga telemedicine u Crnoj Gori kroz uspostavljanje informacionog sistema za telemedicinu i razvoj mHealth	38
ANEKS	41

1. MAKROEKONOMSKI OKVIR

Makroekonomska kretanja

Usljed prenošenja zdravstvene krize i u 2021. godinu, kao i makroekonomskih indikatora ostvarenih u prva tri mjeseca 2020. prije početka pandemije, crnogorska ekonomija je u prvom kvartalu 2021. ostvarila realni pad od 6,4%, prema preliminarnim podacima Monstata. Najveći negativni doprinos padu od komponenti BDP-a dale su privatna potrošnja (-6,7 p.p) i bruto investicije u osnovna sredstva (-5,8 p.p).

Posmatrano po sektorima, u turizmu u Crnoj Gori je, u kolektivnom smještaju, za prvih šest mjeseci 2021. zabilježen rast dolazaka turista od 61,0%, sa ostvarenih 115,5% više noćenja u odnosu na isti period 2020. Promet robe u trgovini na malo je u prvom kvartalu 2021. niži 7,2% u odnosu na isti kvartal 2020, posmatrano u stalnim cijenama, dok je u drugom kvartalu ostvaren visoki rast od 19,3% na godišnjem nivou. Građevinska aktivnost bilježi blagi pad vrijednosti izvršenih građevinskih radova od 0,8% u prvom kvartalu 2021, u odnosu na uporedni kvartal prethodne godine. Industrijska proizvodnja je za prvih šest mjeseci 2021. zabilježila godišnji rast od 10,6%, pri čemu je rast opredijelila veća proizvodnja električne energije (39,4%), dok su podsektori 'prerađivačka industrija' i 'vađenje rude i kamena' zabilježili pad od 0,2% i 26,0%.

Za period januar-jun 2021. godine, prosječna inflacija bilježi godišnji rast od 1,2%, pri čemu je nakon stope od 0,0% u prvom kvartalu godine, u drugom kvartalu zabilježeno ubrzanje inflacije i godišnji rast od 2,3%, usljed snažnog baznog efekta iz prethodne godine. Rast inflacije je posljedica rasta cijena hrane i energenata na globalnom nivou, kao i ubrzanja domaće agregatne tražnje.

Tržište rada

Broj zaposlenih u prvih šest mjeseci 2021. godine, prema evidenciji MONSTAT-a, u prosjeku je iznosio 154.177 i bio je niži za 17,0% u odnosu na prosječan broj zaposlenih u istom periodu prethodne godine.

Na evidenciji Zavoda za zapošljavanje, broj registrovanih nezaposlenih lica u junu 2021. iznosio je 55.703. Registrovana stopa nezaposlenosti iznosila je 24,01%, što predstavlja povećanje od 6,18 p.p u odnosu na isti mjesec 2020. Za šest mjeseci u 2020. godini, sa evidencije je zaposleno 7.838 lica.

Prosječna bruto zarada u junu 2021. godine iznosila je 792€. Prosječna neto zarada iznosila je 530€ i veća je za 0,6% u odnosu na isti mjesec 2020.

Bankarski sektor

Pozitivni parametri ostvareni u pretkovid periodu u bankarskom sektoru uticali su na očuvanje finansijske stabilnosti i adekvatan odgovor bankarskog sistema na pandemiju koronavirusa. Za prvih šest mjeseci 2021. godine, u bankarskom sektoru je ostvaren neto profit crnogorskih banaka od 27,6 mil.€, što je za 71,0% više u odnosu na uporedni period prošle godine.

Ukupni krediti banaka na kraju juna tekuće godine iznosili su 3,3 mlrd.€, što je više za 6,8% na godišnjem nivou. Najznačajniji korisnik kredita je stanovništvo, koje je ostvarilo rast od 1,8%, dok su krediti privrede porasli 3,0% u odnosu na isti mjesec 2020. Ukupni depoziti su iznosili 3,7 mlrd.€ i veći su za 11,4% u odnosu na isti mjesec prethodne godine. U ročnoj strukturi depozita stanovništva koji u junu ove godine iznose 1.279,9 mil.€, najveće učešće od 64,4% su imali depoziti po viđenju, dok se 35,6% odnosilo na oročene depozite.

Eksterni sektor i spoljnotrgovinska razmjena

Deficit tekućeg računa u prvom kvartalu 2021. je smanjen za 50,2% u odnosu na uporedni period prethodne godine, što je rezultat pada robnog deficita i rasta suficita na ostalim računima tekućeg računa.

Spoljnotrgovinski deficit u vrijednosti od 321,7 mil.€ je manji za 24,4%, usljed kontinuiranog pada vrijednosti uvoza, uz istovremeni rast izvoza roba. Postepeni oporavak ekonomske aktivnosti uslovio je rast izvoza od 13,1% na godišnjem nivou. Povećan je izvoz električne energije, duvana i duvanskih proizvoda, medicinskih i raznih gotovih proizvoda. Produženo trajanje pandemije, ograničenja kretanja radne snage, uz visok stepen neizvjesnosti, generisali su smanjenje lične i investicione potrošnje. Navedena kretanja opredijelila su pad vrijednost uvoza od 17,5% na godišnjem nivou. U strukturi uvoza najviše su zastupljeni mašine i transportni uređaji, prehrambeni i razni industrijski proizvodi.

Suficit u međunarodnoj razmjeni usluga je povećan za 42,1%, jer su rashodi padali znatno većom dinamikom u odnosu na pad prihoda. Najveći dio prihoda odnosio se na transport u vrijednosti od 63,7 miliona eura, dok su prihodi od turizma – putovanja u vrijednosti od 25,2 mil.€ smanjeni za 44,0% u odnosu na prvi kvartal 2020. Rashodi od usluga su umanjeni za 26,1%, po osnovu pada rashoda na svim podračunima (transport, turizam, građevinarstvo i ostale poslovne usluge).

Na računu primarnih dohodaka evidentiran je suficit u iznosu od 27,5 miliona eura, što je preko tri puta više u odnosu na prvi kvartal prethodne godine, kao rezultat povećanja priliva po osnovu kompenzacija zaposlenih (6,5%) i manjeg odliva po osnovu kamata (35,3%) i isplaćenih dividendi (17,4%).

Suficit na računu tekućih transfera u iznosu od 77,3 miliona eura povećan je za 39,4%, gdje je najveći priliv ostvaren po osnovu doznaka, poklona i pomoći iz inostranstva u korist fizičkih lica.

Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena u periodu januar – jun 2021, prema preliminarnim podacima Monstata, iznosila je 1.289,3 mil.€, što ukazuje na rast od 6,8% u odnosu na isti period 2020. Izvoz roba u vrijednosti od 202,4 mil.€ povećan je za 20,6%, odražavajući povoljniju ekonomsku klimu u EU, koja je rezultat veće uvozne tražnje i cijena metala. Godišnji rast izvoza električne energije iznosio je 20,9 mil.€, rude boksita 4,5 mil.€, aluminijuma 4,3 mil.€, duvana i duvanskih proizvoda 4,0 mil.€, raznih gotovih proizvoda 2,7 mil.€ i medicinskih proizvoda 1,1 mil.€. Uvoz roba tokom prve polovine godine iznosio je 1.086,9 mil.€, sa godišnjim rastom od 4,5%. Poslije naglog pada u 2020. i prvom kvartalu 2021. godine, oporavak uvoza u drugom kvartalu djelimično odražava ubrzanje domaće tražnje, a djelimično se objašnjava niskom bazom iz prethodne godine. U strukturi uvoza najviše su zastupljeni mašine i transportni uređaji u vrijednosti od 2.413 mil.€, prehrambeni 206,5 mil.€ i razni industrijski proizvodi 182,9 mil.€.

Strane direktne investicije

Neto priliv stranih direktnih investicija u periodu januar-maj 2021. godine, iznosio je 168,4 mil.€, što je za 25,5% manje nego u odgovarajućem periodu 2020. Ukupan priliv stranih direktnih investicija iznosio je 296,3 mil.€ (pad od 10,9%) i rezultat je smanjenja priliva po osnovu dužničkih ulaganja. Priliv u obliku vlasničkih ulaganja iznosio je 131,5 mil.€ ili 44,4% od ukupno zabilježenog priliva SDI. U strukturi vlasničkih ulaganja, ulaganja u preduzeća i banke činila su 65,5 mil.€ ili 22,1% (pad od 1,4%),

dok je priliv po osnovu ulaganja u nekretnine iznosio 66 mil.€ ili 22,3% (rast od 80,6%). Priliv SDI u formi interkompanijskog duga iznosio je 150,4 mil.€ ili 50,8% ukupnog priliva SDI, što je za 29,4% manje u odnosu na isti period prethodne godine. Ukupan odliv stranih direktnih investicija u periodu januar - maj 2021. godine iznosio je 127,9 mil.€, što je za 20,3% više u odnosu na isti period prošle godine. U strukturi ukupnog odliva, odliv po osnovu ulaganja rezidenata u inostranstvo iznosio je 12,4 mil.€ ili 9,7%, dok je povlačenje nerezidentnih sredstava uložениh u Crnu Goru iznosio 115,5 mil.€ ili 90,3%.

2. FISKALNI OKVIR

Nakon velikog pada ekonomske aktivnosti od 15,2% BDP-a u 2020. godini uzrokovanog pandemijom virusa COVID-19 i posljedično tome značajnog pada prihoda, glavni cilj fiskalne politike u 2021. godini je da se uz postepeni ekonomski oporavak obezbijedi stabilnost javnih finansija. Shodno navedenom, Zakon o budžetu za 2021. godinu, usvojen 17. juna sadrži konsolidacione mjere kako bi se omogućilo smanjenje deficita budžeta sa 10,2% BDP-a ostvarenog u 2020. godini na planiranih 3,8%, kao i da bi se stvorili uslovi za opadanje javnog duga. Projektovani nivo fiskalnog prilagođavanja postiže se implementacijom mjera konsolidacije usmjerenih na povećanje budžetskih prihoda i racionalizaciju budžetskih rashoda.

Do usvajanja Zakona o budžetu za 2021. godinu, na snazi je bilo privremeno finansiranje po kom je potrošačkim jedinicama na mjesečnom nivou opredjeljivana potrošnja do 1/12 rashoda ostvarenih u prethodnoj godini. Međutim, i pored toga što Zakon o budžetu za 2021. godinu nije usvojen u zakonom utvrđenim rokovima, zaduženjem na međunarodnom tržištu na kraju 2020. godine obezbijedena su sredstva za finansiranje budžeta u 2021. godini čime se omogućilo redovno servisiranje svih obaveza države.

U cilju nastavka pružanja podrške u suočavanju sa negativnim posljedicama pandemije, u januaru 2021. godine donešen je četvrti paket mjera podrške privredi i građanima u vrijednosti od oko 163,4 mil. € koji sadrži više segmenata pomoći. Glavni ciljevi mjera podrške iz ovog paketa su:

- podrška ranjivim kategorijama stanovništva kroz isplatu jednokratne pomoći;
- podrška održavanju nivoa zaposlenosti i novom zapošljavanju kroz nastavak subvencionisanja zarada zaposlenih, odlaganje i reprogram poreza i doprinosa na zarade, skraćanje roka povraćaja PDV-a, kao i subvencionisanje novog zapošljavanja;
- pospješivanje likvidnosti privrednih subjekata;
- stvaranje uslova za povećanje broja turista;
- stabilnost tržišta poljoprivrednih proizvoda.

Takođe, u aprilu 2021. godine donešen je i peti paket mjera podrške građanima i privredi kojima se pruža posebna podrška održavanju likvidnosti privrede, ali i održavanju nivoa zaposlenosti, uz dodatnu podršku privredi u susret turističkoj sezoni. Najvažniji segment ovog paketa podrške jeste kreditna podrška privredi koja će se realizovati u nekoliko faza, sa ciljem da se privredi obezbijedi oko 110 mil. € novih kreditnih sredstava.

Prema preliminarnim podacima, izvršenje budžeta u periodu januar – jun 2021. godine karakteriše veće ostvarenje budžetskih prihoda u odnosu na planirane, dok su rashodi niži od plana.

Polazeći od trenda kretanja prihoda i rashoda, u periodu januar – jun 2021. godine ostvaren je deficit budžeta u iznosu od 160,6 mil. € ili 3,5% procijenjenog BDP-a, što je za 100,3 mil. € ili 38,4% manje od planiranog.

Istovremeno, u junu je ostvaren suficit budžeta u iznosu od 3,0 mil. €, što je prvi zabilježen pozitivan budžetski rezultat još od septembra 2019. godine.

Izvorni prihodi budžeta u periodu januar - jun 2021. godine iznosili su 787,6 mil. € ili 17,0% procijenjenog BDP-a (4.636,6 mil. €) što je za 14,2 mil. € ili 1,8% više od planiranih, dok je u odnosu na uporedni period 2020. godine više za 39,8 mil. € ili 5,3%. Glavni generatori rasta prihoda budžeta u periodu januar – jun su prihodi koji se ostvaruju po osnovu Poreza na dodatu vrijednost (PDV) koji su veći za 11,1 mil. € ili 4,2% u odnosu na planirane i 19,9 mil. € ili 7,7% u odnosu na uporedni period prethodne godine, što je prvenstveno rezultat velike naplate PDV-a pri uvozu tokom pripreme turističke sezone ali i efekata veće poreske discipline i implementacije elektronske fiskalizacije poreskih registar kasa.

Prihodi po osnovu Akciza u posmatranom periodu ostvareni su na nivou od 97,5 mil. € i u odnosu na planirane veći su za 6,2 mil. € ili 6,8%. U odnosu na uporedni period prethodne godine, prihodi po ovom osnovu veći su za 2,2 mil. € ili 2,3%.

Polugodišnji prihodi od **Poreza i doprinosa na zarade** ostvareni su na nivou od 289,5 mil. € i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 17,9 mil. € ili 6,6%.

Rastu prihoda za šest mjeseci doprinosi i naplata **Poreza na dobit pravnih lica**, koji su u odnosu na planirane veći za 14,1 mil. € ili 33,0%.

Navedeni podaci o naplati prihoda za prvih pola godine ukazuju na oporavak ekonomske aktivnosti nakon velikog pada zabilježenog tokom 2020. godine, kao i pozitivna kretanja kada je u pitanju ljetnja turistička sezona.

Na drugoj strani, **izdaci budžeta** u periodu januar - jun 2021. godine iznosili su 948,2 mil. € ili 20,5% procijenjenog BDP-a i u odnosu na planirane manji su za 86,1 mil. € ili 8,3%. U odnosu na isti period 2020. godine, izdaci budžeta manji su za 14,0 mil. € ili 1,5%.

Manje ostvarenje izdataka pokazuje odgovoran pristup kada je u pitanju trošenje sredstava poreskih obveznika, što je uz transparentnost javne potrošnje jedan od glavnih ciljeva fiskalne politike Vlade. U strukturi budžetskih izdataka, **tekući izdaci** ostvareni su na nivou od 414,9 mil. € i manji su za 39,5 mil. € ili 8,7% u odnosu na planirane. Nižu realizaciju u odnosu na planirane opredjeljuje niže ostvarenje gotovo svih kategorija u okviru ove grupe izdataka. U odnosu na uporedni period 2020. godine tekući izdaci su manji za 5,5 mil. € ili 1,3%.

Kapitalni izdaci, realizovani su u iznosu od 62,5 mil. €, što je za 28,6 mil. € ili 31,4% manje od planiranih, dok su u odnosu na realizaciju u istom periodu 2020. godine manji za 21,9 mil. € ili 26,0%. U odnosu na prethodnu godinu, veće ostvarenje izdataka zabilježeno je kod:

Bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca u iznosu od 22,0 mil. € ili 8,8% usljed povećanja zarada u sektorima Zdravstva i Prosvjete, kao i različitog tretmana fonda bruto zarada Univerziteta Crne Gore tokom 2020. godine u odnosu na dosadašnji period 2021. godine¹.

Rezerve, prvenstveno usljed izdvajanja sredstava za osnivački kapital nove nacionalne avio kompanije „To Montenegro“, ali i mjesečnih izdvajanja po osnovu subvencionisanja zarada zaposlenih u ugroženim djelatnostima definisanim paketima mjera podrške građanima i privredi.

Otplata obaveza iz prethodnog perioda kao rezultat prinudne naplate po osnovu duga „Montenegro Airlines“ prema „Aerodromi Crne Gore“.

Javni dug

Prema Zakonu o budžetu Crne Gore za 2021. godinu, procijenjeno je da će nedostajuća sredstva iznositi oko 612 miliona eura. Za finansiranje ovog iznosa neće biti potrebna nova zaduživanja imajući u vidu da je Država Crna Gora emitovala euroobveznice na međunarodnom tržištu u iznosu od 750 miliona eura, u decembru 2020. godine, a za potrebe finansiranja budžeta i otplatu duga u 2021. godini.

Nova zaduživanja očekuju se samo za potrebe realizacije započetih infrastrukturnih projekata, kao što je povlačenje iz kredita kod Exim Kina banke za potrebe realizacije projekta izgradnje autoputa Bar-Boljare. Takođe, realizovano je i povlačenje druge tranše iz kredita zaključenog sa Evropskom komisijom u iznosu od 30 miliona eura.

¹ U 2020. godini svi troškovi Univerziteta Crne Gore (uključujući i bruto zarade) bile su planirane na izdatku Transferi dok je privremenim finansiranjem izvršena reklasifikacija po izdacima što je uvećalo ukupan fond bruto zarada u 2021. godini.

Što se tiče realizacije aktivnosti vezanih za povlačenje sredstava iz kredita sa Exim Kina bankom za potrebe izgradnje prioritetne dionice auto-puta Bar-Boljare, od početka godine do 30. juna 2021. godine, povučeno je ukupno 31.36 miliona američkih dolara, odnosno 22.86 miliona eura (prema ugovorenom fiksnom kursu EUR/USD 1,13718), dok je iz budžeta Države, u istom periodu, izdvojeno 2.51 miliona eura.

Napominjemo da se još uvijek čeka izrada srednjeg roka makroekonomskog okvira na osnovu kojeg ćemo izvršiti revidiranje projekcija duga za naredni period.

Prema preliminarnim podacima, ukupan državni dug na dan 30.06.2021. godine, iznosi 4.079,18 miliona eura, odnosno 87,98% BDP-a².

² Prema preliminarnim podacima, BDP za 2021. godinu iznosi 4.636,6 miliona eura

3. STRUKTURNE REFORME

Program ekonomskih reformi za Crnu Goru za period 2021-2023. godina sadrži agendu od 20 prioriternih mjera u 8 oblasti: energija i saobraćaj; poljoprivreda, industrija i usluge; poslovni ambijent i smanjenje neformalne ekonomije; istraživanje, razvoj i inovacije i digitalna transformacija; reforme vezane za ekonomsku integraciju; obrazovanje i vještine; zapošljavanje i tržište rada i socijalna zaštite i inkluzija, uključujući zdravstvenu zaštitu. U nastavku teksta je dat prikaz realizacije aktivnosti u okviru navedenih mjera, za prvih šest mjeseci 2021. godine.

Redni broj	Prioritetna reformska mjera	Implementaciono ministarstvo	Faza implementacije ³
1	Finansijska podrška domaćinstvima u cilju primjene mjera energetske efikasnosti i proizvodnje električne energije za sopstvene potrebe	Ministarstvo kapitalnih investicija	0
2	Podrška investicijama u sektoru proizvodnje hrane u cilju jačanja konkurentnosti	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	3
3	Podsticanje investicija u sektoru prerađivačke industrije u cilju jačanja konkurentnosti	Ministarstvo ekonomskog razvoja	3
4	Održivi turizam u novoj realnosti	Ministarstvo ekonomskog razvoja	3
5	Jačanje konkurentnosti MMSP i pristup novim tržištima	Ministarstvo ekonomskog razvoja	3
6	Unapređenje i implementacija mjera za suzbijanje sive ekonomije	Ministarstvo finansija i socijalnog staranja	3
7	Suzbijanje sive ekonomije kroz reformu Poreske uprave	Ministarstvo finansija i socijalnog staranja	3
8	Uspostavljanje registra nameta	Ministarstvo ekonomskog razvoja/ Ministarstvo finansija i socijalnog staranja	4
9	Implementacija elektronskog sistema javnih nabavki (ESJN)	Ministarstvo finansija i socijalnog staranja	4
10	Unapređenje zakonodavnog-regulatornog okvira i dalji razvoj infrastrukture za širokopojasni pristup internetu	Ministarstvo ekonomskog razvoja	3
11	Unapređenje programskog okvira za sprovođenje Strategije pametne specijalizacije Crne Gore	Ministarstvo ekonomskog razvoja	3
12	Unapređenje zakonodavnog i institucionalnog okvira za razvoj istraživanja i inovacija i digitalna transformacija sektora	Ministarstvo ekonomskog razvoja	3
13	Implementacija mjera za olakšanje trgovine robama i uslugama u skladu sa STO obavezama i CEFTA Dodatnim protokolom 5 i 6	Ministarstvo ekonomskog razvoja/ Ministarstvo finansija i socijalnog staranja	3
14	Uspostavljanje sistema kontinuiranog praćenja kvaliteta praktičnog obrazovanja kod poslodavaca	Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta	3
15	Reforma studijskih programa osnovnih i master studija s posebnim fokusom na praktičnu nastavu	Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta	3
16	Unapređenje radnog zakonodavstva kroz uvođenje novih šema rada	Ministarstvo ekonomskog razvoja	3
17	Jačanje operativnih kapaciteta Zavoda za zapošljavanje za sprovođenje usluga i mjera putem digitalizacije	Ministarstvo ekonomskog razvoja	3
18	Izgradnja i funkcionisanje domova za smještaj starih lica	Ministarstvo finansija i socijalnog staranja	3

³ 0 - nema implementacije; 1 - implementacija je u pripremi; 2 - početni koraci su preduzeti; 3 - implementacija je u toku sa nekim početnim rezultatima; 4 - implementacija je uspješna; 5 - potpuna implementacija

19	Reforma nacionalnog sistema utvrđivanja invaliditeta	Ministarstvo finansija i socijalnog staranja	3
20	Korišćenje usluga telemedicine u Crnoj Gori kroz uspostavljanje informacionog sistema za telemedicinu i razvoj mHealth	Ministarstvo zdravlja	0

Prioritetna reformska mjera br. 1: Finansijska podrška domaćinstvima u cilju primjene mjera energetske efikasnosti i proizvodnje električne energije za sopstvene potrebe

<p>Kratak opis aktivnosti planiranih za 2021.</p>	<p>Ova prioritetna mjera podrazumijeva obezbjeđivanje beskamatnih kredita zainteresovanim domaćinstvima za kupovinu i ugradnju visokoeffikasnih sistema za grijanje i hlađenje, fasadne termoizolacije stambenog objekta, energetske efikasne fasadne stolarije i sistema za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora za sopstvene potrebe sa razmjenom energije na mjestu konekcije. Prioritetna mjera će se realizovati kao program „Energetski efikasan dom“.</p> <p>U 2021. godini je planirana realizacija sljedećih aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sprovođenje postupka javnog nadmetanja za izbor banaka – davalaca kredita domaćinstvima za primjenu mjera energetske efikasnosti 2. Sprovođenje postupka javnog nadmetanja za izbor kompanija – isporučilaca i instalatera sistema, opreme i materijala za primjenu mjera energetske efikasnosti 3. Realizacija programa za domaćinstva u vidu beskamatnih kredita iz kojih se finansira nabavka i ugradnja opreme kojom se doprinosi poboljšanju energetske efikasnosti, u saradnji sa partnerskim bankama i kompanijama.
<p>Stepen realizacije aktivnosti planiranih za 2021. u prvih šest mjeseci tekuće godine:</p>	<p>Realizacija nije otpočela</p>
<p>Ukoliko su aktivnosti potpuno ili djelimično realizovane, navesti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Preduzete korake u realizaciji • Vremenski raspored realizacije • Izazove i kašnjenja u realizaciji • Da li će se reforma nastaviti u 2022. godini <p>Ukoliko realizacija aktivnosti nije otpočela navesti kratak opis i razloge.</p>	<p>Usljed kašnjenja u usvajanju Budžeta Crne Gore za 2021. godinu, u prvih 6 mjeseci nije bilo aktivnosti na realizaciji mjere.</p> <p>Zakonom o budžetu Crne Gore za 2021. godinu za realizaciju ove mjere su predviđena sredstva u iznosu 200.000 eura</p> <p>U odnosu na inicijalni plan u 2021. godini u okviru prioritetne mjere neće bit podržana implementacija sistema za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora za sopstvene potrebe sa razmjenom energije na mjestu konekcije. Realizacije podrške za građane za ovu aktivnost biće obezbijedena u okviru saradnje EPCG i Eko fonda kroz projekat pod nazivom „3000+“ koji je u pripremi.</p> <p>U julu odnosno avgustu 202. godine će biti raspisani pozivi za zainteresovane komercijalne banke i firma za uključenje u realizaciju programa „Energetski efikasan dom“.</p>

Prioritetna reformaska mjera br. 2: Podrška investicijama u sektoru proizvodnje hrane u cilju jačanja konkurentnosti

<p>Kratak opis aktivnosti planiranih za 2021.</p>	<p>Raspisivanje prvog javnog poziva za Diverzifikaciju ekonomskih aktivnosti na poljoprivrednim gazdinstvima. Nasatavak realizacije prethodno raspisanih javnih poziva u okviru IPARD II programa i raspisivanje novih javnih poziva za Investicije u fizički kapital vezano za preradu poljoprivrednih i ribljih proizvoda i Investicije u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava</p>
<p>Stepen realizacije aktivnosti planiranih za 2021. u prvih šest mjeseci tekuće godine:</p>	<p>Djelimično realizovane</p>
<p>➤ Ukoliko su aktivnosti potpuno ili djelimično realizovane, navesti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Preduzete korake u realizaciji - Vremenski raspored realizacije - Izazove i kašnjenja u realizaciji - Da li će se reforma nastaviti u 2022. godini <p>➤ Ukoliko realizacija aktivnosti nije otpočela navesti kratak opis i razloge.</p>	<p>Realizacija prethodno raspisanih javnih poziva po IPARD II programu se i dalje odvija, ali u nešto sporijem tempu budući da usled epidemija COVID-19 došlo do poremećaja na tržištu i enormnog rasta cijena inputa za gradnju, kao i mehanizacije i opreme. Po trećem javnom pozivu za Investicije u fizički kapital vezano za preradu poljoprivrednih i ribljih proizvoda na adresu ministarstva pristiglo je 37 aplikacija, čija je obrada u toku. Do sada je ugovoren jedan projekat vrijednosti 15,3 miliona eura, odnosno potencijalne podrške od 6,4 miliona eura. U prvoj polovini godine je pripremljena izmjena IPARD II programa, kao i pripreme za mjeru Diverzifikacija ekonomskih aktivnosti na poljoprivrednim gazdinstvima, čime će se stvoriti uslovi za raspisivanje i ovog javnog poziva u drugoj polovini godine, a sa čime će početi sa realizacijom Komponenta II ove prioritetne mjere. U prvoj polovini 2021. godine je raspisan prvi javni poziv za Diverzifikaciju ekonomskih aktivnosti na poljoprivrednim gazdinstvima. U toku je proces podnošenja zahtjeva od strane poljoprivrednih gazdinstava, mikro i mali preduzeća, dok se ugovaranje i početak realizacije očekuje za drugu polovinu godine.</p>

Prioritetna reformaska mjera br. 3: Podsticanje investicija u sektoru prerađivačke industrije u cilju jačanja konkurentnosti

<p>Kratak opis aktivnosti planiranih za 2021.</p>	<p>U skladu sa utvrđenim prioritetima i akcionim planovima za sprovođenje Industrijske politike 2019-2023.g. i Strategije MMSP 2018-2022.g., Programom za unapređenje konkurentnosti privrede, je obuhvaćena realizacija dvije komplementarne programske linije sa fokusom na podsticanje modernizacije kapaciteta i unapređenje tehnologije. Glavno težište predmetne mjere- programska linija za podsticaj proizvodnih procesa, započela je sa realizacijom u drugoj polovini 2020. godine i usmjerena je na podršku za investicije u opremu, kroz učešće u sufinansiranju nabavke proizvodne opreme i opreme direktno uključene u proces proizvodnje (otpočinjanje, unapređenje, proširenje postojećih kapaciteta ili proširenje proizvodnje na nove proizvode i proizvodne procese, kao i povećanje obima proizvodnje).</p> <p>Komplementarna programska linija je programska linija sa fokusom na modernizaciju prerađivačke industrije, koja se u kontinuitetu sprovodi od 2016. godine, sa ciljem jačanja konkurentnosti privrednih subjekata, kroz usvajanje novih tehnologija i osavremenjavanje proizvodnih procesa.</p>
<p>Stepen realizacije aktivnosti planiranih za 2021. u prvih šest mjeseci tekuće godine:</p>	<p>Djelimično realizovane</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ukoliko su aktivnosti potpuno ili djelimično realizovane, navesti: <ul style="list-style-type: none"> - Preduzete korake u realizaciji - Vremenski raspored realizacije - Izazove i kašnjenja u realizaciji - Da li će se reforma nastaviti u 2022. godini ➤ Ukoliko realizacija aktivnosti nije otpočela navesti kratak opis i razloge. 	<p>Program za unapređenje konkurentnosti privrede za 2021. godinu, usvojen je na sjednici Vlade 30.jula 2021.g. i obuhvata sprovođenje pet programskih linija finansijske podrške i dvije programske linije nefinansijske podrške. U pogledu konkretne reformske mjere, Programom je predviđeno spajanje dvije programske linije, koje čine komponente predmetne reformske mjere, kroz sufinansiranje opreme koja se nabavlja podsredstvom kreditnih sredstava komercijalnih banaka i IRFCG. Programskom linijom za modernizaciju proizvodnih procesa koju sprovodi Ministarstvo ekonomskog razvoja, za mikro, mala i srednja preduzeća će se obezbijediti bespovratna podrška u vidu pokrića dijela troškova kreditnih sredstava za nabavku proizvodne opreme direktno uključene u proces proizvodnje. Po usvajanju Programa od strane Vlade Crne Gore, Javni poziv za učešće u postupku dodjele sredstava za Program za unapređenje konkurentnosti privrede za 2021. godinu će biti objavljen 2.avgusta 2021.godine.</p> <p>U pogledu PL za podsticaj proizvodnih procesa, u toku je implementacija aktivnosti započetih po osnovu Javnog poziva iz 2020.g. Ukupno 9 aplikacija koje je zadovoljilo definisane kriterijume i pozitivno su ocijenjeni u postupku evaluacije, čime su se stvorili uslovi za početak procedure odobravanja dodjele sredstava i potpisani su Ugovori u ukupnom iznosu moguće dodijeljene pomoći od 721.535,32€. Kako procedura utvrđena programskom linijom podrazumijeva princip finansiranja 100% svih troškova do završetka aktivnosti, na osnovu</p>

	<p>podnesene dokumentacije i dostavljanja dokaza o realizovanim aktivnostima i izvršenom plaćanju, od strane Ministarstva odobrava se refundacija dijela troškova, u iznosu koji je definisan pojedinačnim Ugovorom. Imajući u vidu da je rok za završetak ugovorenih aktivnosti i podnošenje dokumentacije za refundaciju troškova do 12 mjeseci od dana potpisivanja Ugovora (februar/mart 2022.godine), do sada nije bilo isplate sredstava.</p> <p>U dijelu implementacije druge komponente- PL za modernizaciju prerađivačke industrije, od 8 podnesenih prijava po Javnom pozivu iz 2020.g., jedna firma je zadovoljila potrebne uslove i stekla pravo na odobrenje subvencije u iznosu od 27.931,90 € bespovratnih sredstava Ministarstva, za vrijednost nabavke mašina i prateće opreme u iznosu od 93.106,90 €.</p>
--	--

Prioritetna reformska mjera br. 4: Održivi turizam u novoj realnosti

<p>Kratak opis aktivnosti planiranih za 2021.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ „Zelene“ vrste smještajnih kapaciteta – implementacija ekoloških standarda u ugostiteljskim objektima (certifikacija) ➤ „Program podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2021. godinu“ - finansijska podrška za organizatore manifestacija /festivala tokom 2021. godine ➤ „Planinarenje i biciklizam“ – uređenje i održavanje staza i prateće infrastrukture ➤ „Razvoj panoramskih puteva“ – izrada mobilne aplikacije za panoramsku rutu ➤ „Sva čuda Crne Gore“ – turistička valorizacija tri lokaliteta: “vodopad Crnjak” (Šavnik), “grob Ahmeta i Pave” (Bijelo Polje) i “meandri Čehotine” (Pljevlja) – uređenje lokaliteta, postavljanje prateće infrastrukture i održavanje istih
<p>Stepen realizacije aktivnosti planiranih za 2021. u prvih šest mjeseci tekuće godine:</p>	<p>Djelimično realizovane</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ukoliko su aktivnosti potpuno ili djelimično realizovane, navesti: <ul style="list-style-type: none"> - Preduzete korake u realizaciji - Vremenski raspored realizacije - Izazove i kašnjenja u realizaciji - Da li će se reforma nastaviti u 2022. godini ➤ Ukoliko realizacija aktivnosti nije otpočela navesti kratak opis i razloge. 	<p>Faza implementacije 3 – implementacija je u toku sa nekim početnim rezultatima</p> <ul style="list-style-type: none"> - Implementacija standardizovanih ekoloških uslova za certifikate „Zeleni ključ“ i „Eco label“ - Realizacija se odvija u kontinuitetu tokom 2021. godine; - Reforma će se nastaviti u 2022. godini <p>Faza implementacije 2 – implementacija je u pripremi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Priprema Programa i javnog poziva - Javni poziv raspisan u avgustu 2021. godine; zaključivanje ugovora u septembru/oktobru 2021. godine; - Kašnjenje usled nedostatka finansijskih sredstava (Zakon o budžetu CG donijet u julu 2021. godine); - Reforma će se nastaviti u 2022. godini. <p>Faza implementacije 3 – implementacija je u toku sa</p>

	<p>nekim početnim rezultatima</p> <ul style="list-style-type: none"> - Održavanje sigurnosne opreme i zamjena uništene signalizacije; - Realizacija se odvija u kontinuitetu tokom 2021. godine; - Kašnjenje u realizaciji je uslovljeno nedostatkom finansijskih sredstava (Zakon o budžetu CG donijet u julu 2021. godine); - Reforma će se nastaviti u 2022 . godini. <p>Faza implementacije 0 – nema implementacije Realizacija nije započela usled nedostatka finansijskih sredstava (Zakon o budžetu CG donijet u julu 2021. godine);</p> <p>Faza implementacije 2 – početni koraci su preduzeti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Održani su sastanci sa predstavnicima lokalnih turističkih organizacija, lokalnih samouprava, mjesnih zajednica, nevladinog sektora, kao i sa mještanima u cilju pribavljanja neophodnih saglasnosti za turističku valorizaciju lokaliteta, kao i predračuna za izvođenje radova na planu njihovog uređenja; - u kontinuitetu tokom 2021. godine; - kašnjenje je uslovljeno nedostatkom finansijskih sredstava (Zakon o budžetu CG donijet u julu 2021. godine); - Reforma će se nastaviti u 2022. godini.
--	--

Prioritetna reformska mjera br. 5: Jačanje konkurentnosti MMSP i pristup novim tržištima

<p>Kratak opis aktivnosti planiranih za 2021.</p>	<p>Prioritetnom reformskom mjerom planirana je realizacija sljedećih aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Implementacija Programa za unapređenje konkurentnosti; - Implementacija podrške za poboljšanje izvozne spremnosti MMSP i pristup novim tržištima; - Implementacija projekta Unapređenje preduzetništva kroz naprednu savjetodavnu podršku i informacione servise.
<p>Stepen realizacije aktivnosti planiranih za 2021. u prvih šest mjeseci tekuće godine:</p>	<p>Djelimično realizovane</p>
<p>➤ Ukoliko su aktivnosti potpuno ili djelimično realizovane, navesti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Preduzete korake u realizaciji - Vremenski raspored realizacije - Izazove i kašnjenja u realizaciji - Da li će se reforma nastaviti u 2022. godini <p>➤ Ukoliko realizacija aktivnosti nije otpočela navesti kratak opis i razloge.</p>	<p>U prvih 6 mjeseci 2021. godine, kreiran je Program za unapređenje konkurentnosti privrede kojim je predviđeno sprovođenje pet Programskih linija finansijske podrške:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Programska linija za nabavku opreme za modernizaciju preradivačke industrije, 2. Programska linija za uvođenje međunarodnih standarda, 3. Programska linija za podršku digitalizaciji, 4. Programska linija za podsticaj cirkularne ekonomije, 5. Programska linija za podršku malim ulaganjima, i dvije Programske linije nefinansijske podrške: 6. Programska linija za pružanje mentoring usluga, 7. Programska linija za razvoj preduzetništva, <p>Kao odgovor na pandemiju COVID i unapređenje međuinstitucionalne saradnje u cilju obezbjeđivanja dokumentacije po službenoj dužnosti, omogućeno je online apliciranje putem razvijenog aplikativnog rješenja, što predstavlja dodatnu vrijednost u kvalitetu sprovođenja samog programa, naglašavajući njegovu inovativnu komponentu, koja se ogleda u potrebi za digitalizacijom čitavog procesa kroz mogućnost elektronskih prijava korisnika i brže i efikasnije obrade zahtjeva.</p> <p>Implementacija podrške za poboljšanje izvozne spremnosti MMSP i pristup novim tržištima – nastavljene su aktivnosti na distribuiranju upitnika za izvozno orijentisana preduzeća, pripremljen nacrt vodiča za izvoz i trening moduli.</p> <p>Ministarstvo ekonomskog razvoja u saradnji sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD) otpočelo je implementaciju projekta "Unapređenje preduzetništva kroz naprednu savjetodavnu podršku i informacione servise" u okviru Godišnjeg akcijskog programa Instrumenta za pretpristupnu podršku IPA za 2016. godinu. Cilj projekta je pružanje savjetodavne podrške mikro, malim i srednjim preduzećima u Crnoj Gori kroz Program savjetodavne podrške za mala i srednja preduzeća koji sprovodi Evropske banke za obnovu i razvoj. U okviru posebne komponente projekta predviđeno je jačanje kapaciteta Ministarstva ekonomskog razvoja u pogledu saradnje sa malim i srednjim preduzećima, kao i razvoj integrisane IT platforme tzv. jedinstvene pristupne tačke za biznis informacije za mala i srednja</p>

	preduzeća. Jedinstvena pristupna tačka za biznis informacije ima za cilj da preduzetnicima i ostalim privrednim akterima omogući centralizovanu bazu informacija od značaja za njihovo poslovanje poput regulatornih promjena, raspoloživih podsticaja i slično, kao i jednu adresu kojoj se mogu obratiti za dodatne informacije, savjete i pomoć.
--	---

Prioritetna reformska mjera br. 6: Unapređenje i implementacija mjera za suzbijanje sive ekonomije

Kratak opis aktivnosti planiranih za 2021.	Sprovođenje istraživanja i utvrđivanje strategije za suzbijanje sive ekonomije u cilju uspostavljanja relevantne baze indikatora za praćenje realizacije aktivnosti na suzbijanju sive ekonomije. Utvrđivanje novog Akcionog plana/programa koji će biti usvojen od strane Vlade u drugoj polovini 2021. godine kojim će biti definisane aktivnosti svih uključenih institucija sa ciljem suzbijanja sive ekonomije.
Stepen realizacije aktivnosti planiranih za 2021. u prvih šest mjeseci tekuće godine:	Djelimično realizovane
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ukoliko su aktivnosti potpuno ili djelimično realizovane, navesti: <ul style="list-style-type: none"> - Preduzete korake u realizaciji - Vremenski raspored realizacije - Izazove i kašnjenja u realizaciji - Da li će se reforma nastaviti u 2022. godini ➤ Ukoliko realizacija aktivnosti nije otpočela navesti kratak opis i razloge. 	<p>3- implementacija je u toku sa nekim početnim rezultatima</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aktivnosti su djelimično realizovane, tj. preduzeti su koraci vazano za pokretanje postupka javne nabavke za Istraživanje među domaćinstvima i preduzećima, sa ciljem utvrđivanja obima i strukture sive ekonomije u Crnoj Gori. - Izvršena je evaluacija dostavljenih ponuda. - Izbor najpovoljnije ponude i zaključenje Ugovora se očekuje početkom septembra 2021.godine. Vremenski period trajanja istraživanja je 2 mjeseca, nakon čega će se pristupiti izradi Programa za suzbijanje sive ekonomije sa Akcionim planom - Reforma će se nastaviti u 2022. godini

Prioritetna reformska mjera br. 7: Suzbijanje sive ekonomije kroz reformu Poreske uprave

<p>Kratak opis aktivnosti planiranih za 2021.</p>	<p>1. Puštanje u produkciju sistema elektronske fiskalizacije. 2. Nastavak aktivnosti na uvođenju IRMS-a i nabavka dijela neophodnog softvera i hardvera.</p>
<p>Stepen realizacije aktivnosti planiranih za 2021. u prvih šest mjeseci tekuće godine:</p>	<p>Djelimično realizovane</p>
<p>➤ Ukoliko su aktivnosti potpuno ili djelimično realizovane, navesti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Preduzete korake u realizaciji - Vremenski raspored realizacije - Izazove i kašnjenja u realizaciji - Da li će se reforma nastaviti u 2022. godini <p>Ukoliko realizacija aktivnosti nije otpočela navesti kratak opis i razloge.</p>	<p>1. -U januaru 2021. god. sistem za elektronsku fiskalizaciju je pušten u produkciju, uz obavezu uvođenja primjene sistema on-line fiskalizacije u realnom vremenu, od 1. juna 2021. godine, za sve obveznike u skladu sa izmjenama i dopunama Zakona. Kompletirane su prva i druga faza iz Ugovora sa dobavljačem (januar i maj 2021. god.). Zbog određenih kašnjenja u realizaciji treće faze, neophodna je priprema novog akcionog plana u najkraćem roku, što će uticati na pomjeranje datuma završetka Ugovora.</p> <p>2. -Pripremljen je Dokument funkcionalnih zahtjeva. Imajući u vidu nastale organizacione promjene u Upravi prihoda i carina, nisu preduzimani naredni koraci u pogledu pripreme tenderske dokumentacije za novi IRMS sistem, kao i za nabavku neophodnog hardvera.</p> <p>-U pogledu procesa čišćenja podataka, u okviru treće faze, kroz prvi i drugi izvještaj o napretku je konstatovano određeno kašnjenje u realizaciji aktivnosti u odnosu na usvojeni plan i zaključeno je da je neophodno intenzivirati rad na aktivnostima čišćenja podataka, obzirom da u narednom periodu dolaze kompleksniji procesi i kašnjenje može uticati na realizaciju projektnih aktivnosti u značajnijoj mjeri. U narednom periodu se očekuje dostava novog izvještaja o napretku.</p> <p>-U pogledu realizacije aktivnosti za nabavku „Platforme za analitiku podataka/Data Analytics Platform (sistem za skladištenje podataka/poslovnu inteligenciju - BI/DWH)“ tenderska dokumentacija je usaglašena sa Svjetskom bankom, i u januaru 2021. godine sprovedena je interna projektna procedura odobravanja tenderske dokumentacije. Na zahtjev Ministarstva finansija i socijalnog staranja, dostavljena je tenderska dokumentacija na mišljenje, prije objavljivanja tendera. Do kraja ovog izvještajnog perioda, tenderska procedura nije pokrenuta.</p>

Prioritetna reformska mjera br. 8: Uspostavljanje registra nameta

<p>Kratak opis aktivnosti planiranih za 2021.</p>	<p>Mjera obuhvata aktivnosti na unapređenju poslovnog ambijenta, a ima za cilj uspostavljanje registra koji bi objedinio sve namete na nacionalnom i lokalnom nivou. Uspostavljanje registra predstavlja formiranje baze koja će donosiocima odluka omogućiti lakšu identifikaciju nameta, što će za posljedicu imati veću transparentnost nameta, ali i osnov za ukidanje, odnosno sprečavanje uvođenja dodatnih nameta za privredne subjekte. Aktivnosti u okviru ove mjere koje su planirane za 2021 godinu, odnose se na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kreiranje finalnog portala baze nameta na sajtu gov.me (akcize, carine, kazne novčane, naknade, porezi, prirezi i doprinosi, takse administrativne, takse boravišne, takse boravišne nautičke, takse izletničke, takse komunalne, takse lučke, takse posebne, takse sudske, takse turističke, takse turističkog doprinosa i takse ugostiteljske); - redovno ažuriranje baze nameta; priprema Predloga zakona o Registru nameta koji će definisati uvođenje i način rada Registra; - finalne konsultacije sa predstavnicima ministarstava, lokalnih vlasti, javnih preduzeća i privrede u cilju provjere unijetih podataka, kao i objedinjavanje preporuka baziranih na dosadašnjem korišćenju portala (npr brisanje nameta i propisa koji se ne primjenjuju u praksi); - uvezivanje registra sa bazom važećih propisa odnosno Službenim listom Crne Gore, kako bi se dio procesa ažuriranja baze registra odvijao automatski.
<p>Stepen realizacije aktivnosti planiranih za 2021. u prvih šest mjeseci tekuće godine:</p>	<p>Implementacija je uspješna</p>
<p>➤ Ukoliko su aktivnosti potpuno ili djelimično realizovane, navesti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Preduzete korake u realizaciji - Vremenski raspored realizacije - Izazove i kašnjenja u realizaciji - Da li će se reforma nastaviti u 2022. godini <p>Ukoliko realizacija aktivnosti nije otpočela navesti kratak opis i razloge.</p>	<p>Registar nameta sadrži spisak nameta na državnom i lokalnom nivou, koje su u obavezi da plaćaju fizička i pravna lica. Osnovni cilj kreiranja ovog registra je centralizacija podataka o nametima koji se naplaćuju u Crnoj Gori, na državnom i lokalnom nivou, a u cilju pojednostavljenja procesa poslovanja i povećanja transparentnosti.</p> <p>Nameti su opisani, između ostalog, atributima koji definišu: vrstu, visinu nameta, način uplate, oblast ili sektor za koji se primjenjuju, propise koji su osnov za donošenje i utvrđivanje iznosa nameta.</p> <p>Datum posljednje promjene nameta se može pratiti kroz atribut „datum poslednje promjene podataka“.</p> <p>Nameti koji su sadržani u ovom registru su: akcize, dažbine, donacije, doprinosi, hartije od vrijednosti, kamate, krediti, kazne, naknade, porezi i prirezi, pozajmice, prihodi, prodaja, takse, troškovi i carine.</p> <p>Trenutni broj nameta u Registru je 2.276, broj razvrstanih nameta je 27.954, dok broj propisa u</p>

kojima su definisani osnov ili iznos nameta jeste 833.

Nacrt zakona o registru nameta u Crnoj Gori reguliše brojna pitanja od značaja za upravljanje Registrom nameta, kao što su uspostavljanje, sadržina, vođenje, održavanje Registra i druga pitanja od značaja za njegovo funkcionisanje. Naime, ovim Zakonom se po prvi put uspostavlja Registar nameta u Crnoj Gori. Cilj Zakona je da prije svega omogući efikasno i kontinuirano funkcionisanje Registra nameta. Nacrt zakona je finalizovan i rezultat je rada međuresorne Radne grupe čijim je radom koordinirao Sekretarijat Savjeta za konkurentnost. U okviru Radne grupe za pripremu Predloga zakona o Registru nameta učešće su uzele sve relevantne zainteresovane strane: predstavnici privatnog sektora (Privredna komora, Unija poslodavaca, Američka privredna komora, Montenegro biznis alijansa), akademske zajednice (Pravni fakultet, Podgorica), javnog sektora (Ministarstvo ekonomskog razvoja, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja, Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija, Uprava prihoda i carina, Zajednica opština Crne Gore i Udruženje pravnika CG) i Sekretarijata Savjeta za konkurentnost, kao koordinator Radne grupe. Finalizaciji Nacrta zakona o Registru nameta prethodio je niz sastanaka članova radne grupe, članova užeg sastava radne grupe koju su činili pravnici, kao i konsultacije sa zainteresovanim stranama koje nisu bile formalni članovi radne grupe ali je njihov doprinos bio značajan i prepoznatljiv u samom tekstu Zakona. Cilj Javne rasprave je bio upoznavanje javnosti sa tekstem Zakona, kao i dalje uključivanje predstavnika privatnog sektora, stručne i šire javnosti u proces kreiranja i unapređenja teksta Zakona.

Nacrt zakona je finalizovan prije roka, a njegovo usvajanje prema Programu rada Vlade predviđeno je za četvrti kvartal.

U okviru aktivnosti koje su planirane za 2021. godinu predviđeno je uvezivanje registra sa bazom važećih propisa odnosno Službenim listom Crne Gore, kako bi se redovno ažurirali nameti. U pogledu ove aktivnosti, organizovano je više sastanaka sa predstavnicima Službenog lista. U tom kontekstu zaključak je da je uvezivanje neophodno odgoditi, a iz razloga što ova institucija upravo planira izmjenu cjelokupnog IT sistema. Osim toga, planirano je da navedena aktivnost svakako ubuduće bude dio ažuriranja registra, posebno iz razloga što uvezivanje i jeste potreba kako bi ono bilo što efikasnije. U budućem periodu dio procesa će sigurno biti automatizovan i u toku su razgovori sa IT firmom.

Prioritetna reformska mjera br. 9: Implementacija elektronskog sistema javnih nabavki (ESJN)

<p>Kratak opis aktivnosti planiranih za 2021.</p>	<p>01. januara 2021. godine je počela puna primjena elektronskog sistema javnih nabavki (CEJN), što predstavlja jedan od najznačajnijih koraka u dijelu elektronske uprave, kao i uz primjenu novog zakonskog rješenja novi koncept javnih nabavki u Crnoj Gori.</p>
<p>Stepen realizacije aktivnosti planiranih za 2021. u prvih šest mjeseci tekuće godine:</p>	<p>Implementacija je uspješna</p>
<p>➤ Ukoliko su aktivnosti potpuno ili djelimično realizovane, navesti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Preduzete korake u realizaciji - Vremenski raspored realizacije - Izazove i kašnjenja u realizaciji - Da li će se reforma nastaviti u 2022. godini <p>➤ Ukoliko realizacija aktivnosti nije otpočela navesti kratak opis i razloge.</p>	<p>01. januara 2021. godine je počela puna primjena elektronskog sistema javnih nabavki (CEJN). Usvojen Pravilnik o načinu rada i korišćenja elektronskog sistema, http://www.ujn.gov.me/wp-content/uploads/2021/01/Pravilnik-o-nacinu-rada-i-korisćenja-elektronskog-sistema-javnih-nabavki.pdf</p> <p>Uskladjeni pravilnici sa elektronskim sistemom: Pravilnik o obrascima za sprovođenje postupaka javnih nabavki; Pravilnik o sadržaju ponude; Pravilnik o načinu sprovođenja jednostavnih nabavki. Donešena uputstva za korišćenje elektronskog sistema, i to:</p> <p>Upustvo za popunavanje plana javnih nabavki http://www.ujn.gov.me/wp-content/uploads/2021/01/Plan-javnih-nabavki.pdf</p> <p>Upustvo za jednostavne nabavke http://www.ujn.gov.me/wp-content/uploads/2021/02/jednostavne-nabavke.pdf</p> <p>Upustvo za evaluaciju ponuda http://www.ujn.gov.me/wp-content/uploads/2021/02/Evaluacija-ponuda-na-Cejn.pdf</p> <p>Upustvo za unos postupaka http://www.ujn.gov.me/wp-content/uploads/2021/02/Unos-postupaka-na-Cejn.pdf</p> <p>Direkcija za elektronski sistem kontinuirano sprovodi obuke kako za naručioce tako i za ponuđače, koji su korisnici elektronskog sistema.</p> <p>Dva mjeseca je trajala medijska kampanja za CEJN koja je imala za cilj podizanje svijesti šire javnosti o trenutnom stanju i novinama u politici javnih nabavki Crne Gore.</p> <p>Svakodnevno se sprovodi monitoring i kroz help desk pomaže korisnicima sistema.</p> <p>U toku je međuinstitucionalna saradnja sa Poreskom upravom i Ministarstvom pravde i ljudskih manjina, radi uvezivanja sistema, kao i proširivanje sistema na modul javno –privatnog partnerstva.</p> <p>Mjera će nastaviti da se primjenjuje i u 2022. godini.</p>

Prioritetna reformska mjera br. 10: Unapređenje zakonodavnog-regulatornog okvira i dalji razvoj infrastrukture za širokopojasni pristup internetu

<p>Kratak opis aktivnosti planiranih za 2021.</p>	<p>Početak aktivnosti na izradi novog Zakona o elektronskim komunikacijama (u skladu sa Direktivom EU 2018/1972 o Evropskom zakoniku o elektronskim komunikacijama) i završetak aktivnosti na izradi Nacionalnog Plana razvoja širokopojasnog pristupa internetu u Crnoj Gori i pokrivenosti stanovništva pristupnim mrežama nove generacije. Usvajanje Zakona o korišćenju fizičke infrastrukture za postavljanje elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina.</p>
<p>Stepen realizacije aktivnosti planiranih za 2021. u prvih šest mjeseci tekuće godine:</p>	<p>Djelimično realizovane</p>
<p>➤ Ukoliko su aktivnosti potpuno ili djelimično realizovane, navesti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Preduzete korake u realizaciji - Vremenski raspored realizacije - Izazove i kašnjenja u realizaciji - Da li će se reforma nastaviti u 2022. godini <p>➤ Ukoliko realizacija aktivnosti nije otpočela navesti kratak opis i razloge.</p>	<p>- Započete aktivnosti na izradi novog Zakona o elektronskim komunikacijama (u skladu sa Direktivom EU 2018/1972 o Evropskom zakoniku o elektronskim komunikacijama), na način što je odražana TAIEX ekspertna misija, u periodu 3- 4 Decembar 2020, i 16-17 Decembar 2020, sa ciljem implementacije i transponovanja nove direktive 2018L1972. (Donošenje novog Zakona o elektronskim komunikacijama je planirano za IV kvartal 2022.)</p> <p>- Očekuje se da će Nacionalni plan razvoja širokopojasnog pristupa internetu biti završen do kraja III kvartala 2021. godine. (Primjena - implementacija nacionalnog Plana razvoja širokopojasnog pristupa internetu u Crnoj Gori i pokrivenosti stanovništva pristupnim mrežama nove generacije planirana je u 2022. godini.)</p> <p>- Predlog Zakona o korišćenju fizičke infrastrukture za postavljanje elektronskih komunikacionih mreža velikih brzina je u završnoj fazi međuresorskog usaglašavanja. (Očekuje se da bude predložen Vladi na razmatranje u III/IV Q 2021).</p>

Prioritetna reformska mjera br. 11: Unapređenje programskog okvira za sprovođenje Strategije pametne specijalizacije Crne Gore

<p>Kratak opis aktivnosti planiranih za 2021.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Definisan Operativni program za S3 implementaciju sa pod-programima za sva 4 strateška prioriteta, koji uključuje povezivanje sa adekvatnim instrumentima politika (šeme grantova i moguće nove šeme u skladu sa pravilima o državnoj pomoći) – Ministarstvo ekonomskog razvoja, Međuresorna operativna grupa za S3 implementaciju, Savjet za inovacije i pametnu specijalizaciju; - Definisani strukturni projekti i višegodišnji plan finansiranja – sva ministarstva relevantna za S3, uz koordinaciju Savjeta za inovacije i pametnu specijalizaciju; - Realizacija ustaljenih mehanizama podrške (otvaranje konkursa u 2021): <ul style="list-style-type: none"> o Konkurs za startap projekte (MER) o Konkurs za EUREKA projekte (MER) o Konkurs za S3 projekte u preduzećima EU-IPA (CFCU-MER) o Konkurs za pred-akceleracijski program za startapove (MER) o Konkurs za podsticanje inovacija u preduzećima (MER) o Konkurs za razvoj ljudskih resursa u nauci (CFCU-MPNKS) o Konkurs za inovativne projekte u kreativnim industrijama (MPNKS)
<p>Stepen realizacije aktivnosti planiranih za 2021. u prvih šest mjeseci tekuće godine:</p>	<p>Djelimično realizovane</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ukoliko su aktivnosti potpuno ili djelimično realizovane, navesti: <ul style="list-style-type: none"> - Preduzete korake u realizaciji - Vremenski raspored realizacije - Izazove i kašnjenja u realizaciji - Da li će se reforma nastaviti u 2022. godini ➤ Ukoliko realizacija aktivnosti nije otpočela navesti kratak opis i razloge. 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Definisan Operativni program za S3 implementaciju sa pod-programima za sva 4 strateška prioriteta, koji uključuje povezivanje sa adekvatnim instrumentima politika (šeme grantova i moguće nove šeme u skladu sa pravilima o državnoj pomoći) – Ministarstvo ekonomskog razvoja, Međuresorna operativna grupa za S3 implementaciju, Savjet za inovacije i pametnu specijalizaciju)</i> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Preduzeti koraci u realizaciji:</u> 24.05.2021. Objavljen Javni poziv za predstavnike nevladinih organizacija i Javni poziv za istraživače i privredu za učešće u izradi Operativnog programa; Formirana Radna grupa za izradu Operativnog programa; U toku je rad na po prioritetnim oblastima - <u>Vremenski raspored realizacije:</u> Programom rada Vlade Crne Gore usvajanje dokumenta planirano je do kraja IV kvartala 2021. - <u>Izazovi i kašnjenja u realizaciji:</u> Ne predviđaju se kašnjenja u realizaciji; Ključni izazov: okupiti što veći krug ciljnih grupa iz sva četiri sektora, definisati ključne projekte i mapirati sve relevantne instrumente - <u>Da li će se reforma nastaviti u 2022. godini:</u> Da • <i>Definisani strukturni projekti i višegodišnji plan finansiranja – sva ministarstva relevantna za S3, uz koordinaciju Savjeta za inovacije i pametnu</i>

specijalizaciju

- Preduzeti koraci u realizaciji: Rad na Operativnom programu za implementaciju S3 u toku, a koji bi trebalo da sadrži pregled projekata

- Vremenski raspored realizacije: do kraja 2021.

- Izazovi i kašnjenja u realizaciji: Ne predviđaju se kašnjenja u realizaciji; Ključni izazov: okupiti sto veći krug ciljnih grupa iz sva četiri sektora, definisati ključne projekte i instrumente finansiranja i napraviti finansijsku procjenu za naredni period sprovođenja

- Da li će se reforma nastaviti u 2022. godini:
Da

• **Realizacija ustaljenih mehanizama podrške (otvaranje konkursa u 2021):**

o Konkurs za startap projekte (MER)

Preduzeti koraci u realizaciji: U toku je izrada Programa za inovacije 2021-2024 koji će objединiti sve instrumente podrške inovacijama, a kojim će biti obuhvaćen i instrument podrške startap projektima

Vremenski raspored realizacije: objavljivanje konkursa planirano za početak IV kvartala 2021.

Izazovi i kašnjenja u realizaciji: Ne predviđaju se kašnjenja u realizaciji; Ključni izazov: sprovođenje procedure evaluacije konkursa i ugovaranje sredstava

- Da li će se reforma nastaviti u 2022. godini:
Da

o Konkurs za EUREKA projekte (MER)

Preduzeti koraci u realizaciji: U toku je izrada Programa za inovacije 2021-2024 koji će objединiti sve instrumente podrške inovacijama, a kojim će biti obuhvaćen i instrument podrške EUREKA projektima

Vremenski raspored realizacije: objavljivanje konkursa planirano za početak IV kvartala 2021.

Izazovi i kašnjenja u realizaciji: Ne predviđaju se kašnjenja u realizaciji; Ključni izazov: sprovođenje procedure evaluacije konkursa i ugovaranje sredstava

- Da li će se reforma nastaviti u 2022. godini:
Da

o Konkurs za S3 projekte u preduzećima EU-IPA (CFCU-MER)

Preduzeti koraci u realizaciji: Grant šema je spremna, potrebno pokrenuti procedure njenog odobravanja prema EUD

Vremenski raspored realizacije: objavljivanje grant šeme planirano do kraja 2021.

Izazovi i kašnjenja u realizaciji: realizacija zavisi od dinamike procedura koje prethode procesu objavljivanja grant šeme

o Konkurs za pred-akcelerijski program za startapove (MER)

Preduzeti koraci u realizaciji: Konkurs je objavljen u novembru 2020. godine, u prvih šest mjeseci 2021. realizovan proces pregovora sa tri pozitivno ocijenjena programa pred-akceleracije (u julu 2021. godine programi ugovoreni)

Vremenski raspored realizacije: odobreni programi pred-akceleracije po ovom konkursu započinjaju sa realizacijom avgust/septembar 2021.

Izazovi i kašnjenja u realizaciji: zaključivanje ugovora zavisilo je od dinamike usvajanja budžeta

	<p>o Konkurs za podsticanje inovacija u preduzećima (MER) – Nije realizovano Programska linija će biti preuzeta u Program za inovacije 2021-2024.</p> <p>o Konkurs za razvoj ljudskih resursa u nauci (CFCU-MPNKS) <u>Preduzeti koraci u realizaciji:</u> Grant šema <i>Naučni potencijal u službi inovacija</i> objavljena 15.06.2021. <u>Vremenski raspored realizacije:</u> Rok za podnošenje projektnih prijava 20.08.2021. <u>Izazovi i kašnjenja u realizaciji:</u> Realizacija grant šeme teče utvrđenom dinamikom</p> <p>o Konkurs za inovativne projekte u kreativnim industrijama (MPNKS) <u>Preduzeti koraci u realizaciji:</u> <u>Vremenski raspored realizacije:</u> Konkurs za sufinansiranje projekata iz oblasti promocije i razvoja sektora kreativnih industrija biće realizovan u poslednjem kvartalu 2021. <u>Izazovi i kašnjenja u realizaciji:</u> Kašnjenja u realizaciji konkursa uslovljena su kašnjenjem usvajanja Zakona o budžetu za 2021.</p>
--	--

Prioritetna reformska mjera br. 12: Unapređenje zakonodavnog i institucionalnog okvira za razvoj istraživanja i inovacija i digitalna transformacija sektora

<p>Kratak opis aktivnosti planiranih za 2021.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Početak IPA 2020 projekta tehničke podrške za jačanje okvira za S3 implementaciju; - Završetak izrade pet podzakonskih akata po osnovu dva nova zakona usvojena u 2020. g: Zakona o inovacionoj djelatnosti i Zakona o podsticajnim mjerama za razvoj istraživanja i inovacija (Sl.list CG 82/20); - Ugovaranje izrade integralnog informacionog sistema za digitalizaciju javne uprave u resoru nauke i inovacija i početak realizacije ugovora; - Usklađivanje podzakonskih akata u oblasti finansijske podrške naučnoistraživačkoj i inovacionoj djelatnosti sa pravilima o državnoj pomoći – izrada jedinstvenog pravilnika za državnu pomoć u oblasti nauke i inovacija; - Izvođenje radova na Naučno-tehnološkom parku Crne Gore; - Uspostavljanje Fonda za inovacije Crne Gore; - Uspostavljanje ICT klastera i njegova operacionalizacija.
<p>Stepen realizacije aktivnosti planiranih za 2021. u prvih šest mjeseci tekuće godine:</p>	<p>Djelimično realizovane</p>

<p>➤ Ukoliko su aktivnosti potpuno ili djelimično realizovane, navesti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Preduzete korake u realizaciji - Vremenski raspored realizacije - Izazove i kašnjenja u realizaciji - Da li će se reforma nastaviti u 2022. godini <p>➤ Ukoliko realizacija aktivnosti nije otpočela navesti kratak opis i razloge.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Početak IPA 2020 projekta tehničke podrške za jačanje okvira za S3 implementaciju <u>Preduzeti koraci u realizaciji:</u> ToR je dobio odobrenje EUD <u>Vremenski raspored realizacije:</u> III/IV kvartal 2021. <u>Izazovi i kašnjenja u realizaciji:</u> Procedure koje se odnose na ToR teku utvrđenom dinamikom <u>Da li će se reforma nastaviti u 2022. godini:</u> Da • Završetak izrade pet podzakonskih akata po osnovu dva nova zakona usvojena u 2020. g: Zakona o inovacionoj djelatnosti i Zakona o podsticajnim mjerama za razvoj istraživanja i inovacija (Sl.list CG 82/20) <u>Preduzeti koraci u realizaciji:</u> Formirana je Radna grupa za izradu podzakonskih akata, nacrti pravilnika realizovani, u toku je usklađivanje i iznalaženje rješenja za prevazilaženje izazova koji su se utvrdili tokom rocesa izrade pravilnika <u>Vremenski raspored realizacije:</u> tokom cijele 2021. godine <u>Izazovi i kašnjenja u realizaciji:</u> Kod podzakonskih akata za Zakon o inovacionoj djelatnosti ključni izazov je utvrditi uslove za implementaciju inovativnih programa i njihovu evaluaciju, a koji će obuhvatiti sva prethodna iskustva i preporuke, dok su kod podzakonskih akata za Zakon o podsticajnim mjerama za razvoj istraživanja i razvoja izazovi veći, u smislu opsega mjera, njihovih efekata, uslova za dodjelu statusa korisnika mjera i jasne evaluacije, kao i monitoringa istih <u>Da li će se reforma nastaviti u 2022. godini:</u> Da • Ugovaranje izrade integralnog informacionog sistema za digitalizaciju javne uprave u resoru nauke i inovacija i početak realizacije ugovora <u>Preduzeti koraci u realizaciji:</u> Planirana su i odobrena sredstva iz budžeta za ove namjene i aplicirano je za međunarodni projekat <u>Vremenski raspored realizacije:</u> n/a <u>Izazovi i kašnjenja u realizaciji:</u> dizajn sistema i obezbjeđivanje dodatnih sredstava <u>Da li će se reforma nastaviti u 2022. godini:</u> Da • Usklađivanje podzakonskih akata u oblasti finansijske podrške naučnoistraživačkoj i inovacionoj djelatnosti sa pravilima o državnoj pomoći – izrada jedinstvenog pravilnika za državnu pomoć u oblasti nauke i inovacija Nije realizovano Istrumenti finansijske podrške u ovom sektoru podliježu prethodnom mišljenju Agencije za zaštitu konkurencije i usklađuju se sa pravilima državne pomoći za istraživanje i razvoj na taj način. <ul style="list-style-type: none"> • Izvođenje radova na Naučno-tehnološkom parku Crne Gore <u>Preduzeti koraci u realizaciji:</u> . Realizacija Ugovora za izvođenje radova na izgradnji Naučno-tehnološkog parka Crne Gore je otpočela 25. maja 2020. g. Radovi su u toku. <u>Vremenski raspored realizacije:</u> n/a
--	---

	<p><u>Izazovi i kašnjenja u realizaciji:</u> Tokom izvođenja radova utvrđena su odstupanja od početne projektne dokumentacije, čije rješavanje je u toku. Imenovan je novi Odbor direktora, kome je jedan od glavnih zadataka rješavanje novonastale situacije u saradnji sa Upravom za javne radove.</p> <p><u>Da li će se reforma nastaviti u 2022. godini:</u> Da</p> <ul style="list-style-type: none"> <p>Uspostavljanje Fonda za inovacije Crne Gore</p> <p><u>Preduzeti koraci u realizaciji:</u> Na sjednici Vlade Crne Gore održanoj 10. juna 2021. g. usvojena je Odluka o osnivanju Fonda za inovacije Crne Gore, a na sjednici od 24. juna donijet je i njegov Statut. Zaključkom Vlade 23.07.2021. godine imenovana je izvršna direktorica Fonda, koja će ove poslove obavljati do objavljivanja javnog konkursa za izvršnog direktora i imenovanja istog po ovom konkursu. Slijedi imenovanje Odbora direktora, registracija Fonda u CRPS-u i kreiranje operativnog tima Fonda.</p> <p><u>Vremenski raspored realizacije:</u> III/IV kvartal</p> <p><u>Izazovi i kašnjenja u realizaciji:</u> Aktivnosti teku u skladu sa utvrđenim procedurama.</p> <p><u>Da li će se reforma nastaviti u 2022. godini:</u> Da</p> <p>Uspostavljanje ICT klastera i njegova operacionalizacija</p> <p><u>Preduzeti koraci u realizaciji:</u> Revidovana prijava poslata na međunarodnu evaluaciju i pozitivno ocijenjena. Proces ugovaranja u toku.</p> <p><u>Vremenski raspored realizacije:</u> III/IV kvartal 2021.</p> <p><u>Izazovi i kašnjenja u realizaciji:</u> Ključni izazov je finalno usklađivanje plana aktivnosti i budžeta u skladu 234</p> <p><u>Da li će se reforma nastaviti u 2022. godini:</u> Da</p>
--	--

Prioritetna reformska mjera br. 13: Implementacija mjera za olakšanje trgovine robama i uslugama u skladu sa STO obavezama i CEFTA Dodatnim protokolom 5 i 6

<p>Kratak opis aktivnosti planiranih za 2021.</p>	<p>DP5 - Razvoj i implementacija IT aplikacija za NCTS na nacionalnom nivou. Uspostavljanje funkcionalnog sistema u Upravi za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove kao osnov za uključivanje u SEED+; DP6 - Donošenje Regionalnih disciplina o domaćoj regulativi u skladu sa STO pravilima</p>
<p>Stepen realizacije aktivnosti planiranih za 2021. u prvih šest mjeseci tekuće godine:</p>	<p>Djelimično realizovane</p>
<p>➤ Ukoliko su aktivnosti potpuno ili djelimično realizovane, navesti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Preduzete korake u realizaciji - Vremenski raspored realizacije - Izazove i kašnjenja u realizaciji - Da li će se reforma nastaviti u 2022. godini <p>➤ Ukoliko realizacija aktivnosti nije otpočela navesti kratak opis i razloge.</p>	<p><u>DP5- Razvoj i implementacija IT aplikacija za NCTS na nacionalnom nivou</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Početak implementacije Nacionalne tranzitne aplikacije je planiran u decembru 2021. godine. - Izrada instrukcija za primjenu novih carinskih propisa uz korišćenje novih IT aplikacija. - Obuka carinskih službenika i privrednog okruženja. - Izradene IT aplikacije za NCTS, u fazi su testiranja. <p>Kašnjenja u realizovanju pojedinih aktivnosti su nastala zbog COVID-19 mjera i nemogućnosti dolazaka eksperata u CG od marta 2020.godine.</p> <p><u>DP5-Uspostavljanje funkcionalnog sistema u Upravi za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove kao osnov za uključivanje u SEED+</u></p> <p>1. Preduzeti koraci u realizaciji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Realizacija aktivnosti na razvoju i implementaciji funkcionalnog sistema je planirana u dvije faze: I FAZA: MIDAS Projekat je započeo 2. XI 2020. i traje do 2. XI 2022, vrijednost ugovora 1.050 miliona eura. U okviru ovog projekta biće razvijen sveobuhvatan sistem za upravljanje veterinarskim informacijama (VIS) za UBHVFP kao nacionalnog referentnog tijela za zdravlje životinja, bezbjednost hrane i veterinarsko javno zdravlje, u skladu sa zakonskim okvirom koji pokriva bezbjednost hrane, zdravlje životinja, dobrobit životinja i zdravlje biljaka u Crnoj Gori. Aktivnosti teku u skladu sa planiranom dinamikom. II FAZA se odnosi se odnosi na fitosanitarnu oblast. U okviru ovog novo planiranog projekta biće razvijen sveobuhvatan sistem za upravljanje fitosanitarnim informacijama (FIS) za UBHVFP kao nacionalnog referentnog tijela za zdravlje bilja, bezbjednost hrane biljnog porijekla, pesticide, đubriva, sjeme, sadni materijal, zaštitu biljnih sorti, biljne genetičke resurse u skladu sa odgovarajućim zakonskim okvirom koji pokriva navedene oblasti u Crnoj Gori. Iniciran je zahtjev i prema EK i prema MIDAS-u. <p>2. Vremenski raspored realizacije 2020. godine do 2024/2025. godine</p> <p>3. Izazovi i kašnjenja u realizaciji Najveći izazov je upravo u implementaciji ovih informacionih</p>

	<p>sistema, a tiču se:</p> <ul style="list-style-type: none">-nepostojanja informacione infrastrukture na graničnim prelazima odnosno fitosanitarni inspektori nemaju pristup stabilnoj mreži (nemaju internet),-izazov je i kontinuirano ažuriranje i održavanje informacionih sistema nakon njihovog uspostavljanja bez odgovarajuće podrške IT osoblja (zapošljavanje inženjera) <p>Kašnjenja u realizaciji za prvu fazu nema. Moguća su kašnjenja za drugu fazu koja se odnosi na fitosanitarnu oblast jer su i planirane finansije i projekti EU zbog COVID situacije preusmjerene za druge potrebe i samim tim je došlo i do odlaganja početka planirane realizacije.</p> <p>4. Da li će se reforma nastaviti u 2022. godini Nastaviće se reforma u narednom periodu.</p> <p>Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove je aktivni učesnik regionalnog SEED+ projekta. Aktivnosti CEFTE na identifikovanju trenutnih kapaciteta nadležnih graničnih službi za implementaciju SEED+ su završene, pripremljena je detaljna specifikacija softverskog zahtjeva sa potrebnim dodatnim poslovnim funkcionalnostima i raspisan je tender.</p> <p><u>DP6 - Donošenje Regionalnih disciplina o domaćoj regulativi u skladu sa STO pravilima</u></p> <p>Predlog zakona o potvrđivanju Dodatnog protokola 6 o trgovini uslugama Sporazuma o izmjeni i pristupanju centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini je uvrđen na sjednici Vlade Crne Gore od 1. juna 2021. godine, i isti je trenutno u skupštinskoj proceduri“.</p> <p>Usvajanje Dodatnog protokola 6 u Skupštini Crne Gore i njegovo publikovanje u Službenom listu CG-Međunarodni ugovori, očekuje se u najskorijem vremenu (najkasnije do kraja 2021 godine)</p>
--	--

Prioritetna reformska mjera br. 14: Uspostavljanje sistema kontinuiranog praćenja kvaliteta praktičnog obrazovanja kod poslodavaca

<p>Kratak opis aktivnosti planiranih za 2021.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Izrada metodologije kontinuiranog praćenja i evaluacije kvaliteta realizacije dualnog obrazovanja u skladu sa Evropskim okvirom za kvalitetno i efikasno učenje uz rad, 2018/C 153/01 - Realizacija programa profesionalne orijentacije za karijerne timove u osnovnim i srednjim školama - Obuka nastavnika praktične nastave, organizatora praktičnog obrazovanja i instruktora praktičnog obrazovanja - Sprovođenje istraživanja rezultata dualnog obrazovanja u školskoj 2020/2021. godini - Priprema izvještaja o rezultatima dualnog obrazovanja u skladu sa analitičkim okvirom Cedefop-a sa interpretacijom rezultata i preporukama.
<p>Stepen realizacije aktivnosti planiranih za 2021. u prvih šest mjeseci tekuće godine:</p>	<p>Djelimično realizovane</p>
<p>➤ Ukoliko su aktivnosti potpuno ili djelimično realizovane, navesti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Preduzete korake u realizaciji - Vremenski raspored realizacije - Izazove i kašnjenja u realizaciji - Da li će se reforma nastaviti u 2022. godini <p>➤ Ukoliko realizacija aktivnosti nije otpočela navesti kratak opis i razloge.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - U potpunosti su realizovane aktivnosti <i>Izrada metodologije kontinuiranog praćenja i evaluacije kvaliteta realizacije dualnog obrazovanja u skladu sa Evropskim okvirom za kvalitetno i efikasno učenje uz rad, 2018/C 153/01</i> i <i>Obuka nastavnika praktične nastave, organizatora praktičnog obrazovanja i instruktora praktičnog obrazovanja</i>. Metodologija će se koristiti u svim sledećim istraživanjima, vezanim za kvalitet praktičnog obrazovanja. Organizovana je obuka za nastavnike, organizatore praktičnog obrazovanja i instruktore praktičnog obrazovanja u okviru Ipa projekta Razvoj kvalifikacija u stručnom obrazovanju u skladu sa potrebama tržišta rada. Obukama je prisustvovalo više od 150 učesnika od čega su 50 instruktora praktičnog obrazovanja kod poslodavca. - Aktivnost <i>Realizacija programa profesionalne orijentacije za karijerne timove u osnovnim i srednjim školama</i> nije bilo moguće u potpunosti realizovati u školi zbog mjera za sprečavanje širenja bolesti usled Covida 19. Aktivnost je realizovana na način da je školama i učenicima data iz oblasti karijerne orijentacije podrška, u saradnji sa Zavodom za zapošljavanje Crne Gore, kroz pripremu informatora „Kuda nakon osnovne škole“. Zavod je kroz Program „Karijerna orijentacija i tržište rada u osnovnim i srednjim školama“ organizovao informativne kampanje u 5 osnovnih škola za 5144 učenika i 5 srednjih škola za 5172 učenika. Za grupe učenika

	<p>organizovana su profesionalna savjetovanja (201) učenika i individualna savjetovanja za 138 učenika. Škole su, u okviru službi za karijernu orijentaciju, organizovale, u mjeri mogućeg, posjete osnovnim školama radi upoznavanja učenika sa zanimanjima. Za službe karijerne orijentacije u školama Crnogorski Europass i Euroguidance centar organizuje online obuke na različite teme koje mogu unaprijediti rad ovih službi.</p> <p>- Aktivnost <i>Sprovođenje istraživanja rezultata dualnog obrazovanja u školskoj 2020/2021. godini i Priprema izvještaja o rezultatima dualnog obrazovanja u skladu sa analitičkim okvirom Cedefop-a sa interpretacijom rezultata i preporukama</i> planirane su za IV kvartal 2021. godine.</p>
--	--

Prioritetna reformska mjera br. 15: Reforma studijskih programa osnovnih i master studija s posebnim fokusom na praktičnu nastavu

<p>Kratak opis aktivnosti planiranih za 2021.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kako bi se sprovele reforme pojedinih studijskih programa i odgovorilo potrebama tržišta rada i izazovima koje je nametnula pandemija izazvana pandemijom COVID 19, neophodno je najprije sprovesti analizu studijskih programa i uspješnosti prve generacije po novom modelu studija (3+2+3) uz korišćenje rezultata dobijenih kroz Studiju praćenja za starije generacije (3+1+1+3). - Nakon ovih analiza neophodno je pristupiti izradi standarda i smjernica za akreditaciju studijskih programa s posebnim fokusom na praktičnu nastavu, odnosno ocjenu ispunjenosti minimalne norme, odnosno fonda časova za praktičnu nastavu. U skladu sa novim smjernicama i standardima sprovedeće se i akreditacija reformisanih, odnosno novih studijskih programa. - Osim praktične nastave u narednom periodu posebnu pažnju treba posvetiti i unapređenju metoda nastave i učenja koje bi se odnosile na digitalizaciju i visokog obrazovanja, odnosno korišćenja platformi i drugih modela za online nastavu, a koji neće unaprijediti kontinuitet i kvalitet nastave. - Posebnu ulogu u implementaciji ovih aktivnosti imaće poslodavci koji osim učešća u realizaciji praktične nastave kroz izmjenu sistematizacija treba da prepoznaju nove kvalifikacije.
<p>Stepen realizacije aktivnosti planiranih za 2021. u prvih šest mjeseci tekuće godine:</p>	<p>Djelimično realizovane</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ukoliko su aktivnosti potpuno ili djelimično realizovane, navesti: <ul style="list-style-type: none"> - Preduzete korake u realizaciji - Vremenski raspored realizacije - Izazove i kašnjenja u realizaciji - Da li će se reforma nastaviti u 2022. godini ➤ Ukoliko realizacija aktivnosti nije otpočela navesti kratak opis i razloge. 	<ul style="list-style-type: none"> - Realizacija aktivnost <i>analiza studijskih programa i uspješnosti prve generacije po novom modelu studija (3+2+3)</i> <u>nije otpočela</u> jer nije bilo moguće započeti anketiranje prve generacije <i>svršenih studenata po novom modelu studija (3+2+3)</i> zbog mjera za sprečavanje širenja bolesti usljed pandemije Covida 19. Takođe, budžetom za 2021. godinu nisu planirana sredstva za izradu studije o porpciji poslodavaca o visokom obrazovanju, s posebnim osvrtom na uspješnost generacije po reformisanom modelu studija. - <u>Djelimično je realizovana aktivnost izrada standarda i smjernica za akreditaciju</u>

	<p><i>studijskih programa s posebnim fokusom na praktičnu nastavu.</i> Agencija za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja je <u>usvojila šest standarda</u> sa kriterijumima za eksternu evaluaciju osnovnih i master studija i tri dodatna standarda za evaluaciju doktorskih studija na engleskom jeziku i studija na daljinu. <u>Usvojeni kriterijumi su usklađeni</u> sa grupom Evropskih standarda i smjernica za obezbjeđenje kvaliteta u Evropskom prostoru visokog obrazovanja (ESG).</p> <p>Do kraja 2021. godine <u>planirano je usvajanje dodatnog standarda za nastavničke fakultete</u> prilikom akreditacije studijskih programa i dodatni standard o akademskom integritetu prilikom reakreditacije ustanove.</p> <ul style="list-style-type: none">- Ustanove visokog obrazovanja kontinuirano unapređuju metoda nastave i učenja koje se odnose na digitalizaciju visokog obrazovanja unapređujući platforme za online nastavu.- Realizacija aktivnosti poslodavaca javnog i privatnog sektora na izmjeni sistematizacija kojima će biti prepoznate nove kvalifikacije <u>nije otpočela.</u>
--	---

Prioritetna reformska mjera br. 16: Unapređenje radnog zakonodavstva kroz uvođenje novih šema rada

Kratak opis aktivnosti planiranih za 2021.	Radna grupa za izradu Opšteg kolektivnog ugovora formirana je u martu 2021. godine. Rad Radne grupe je u toku i vodi se intenzivan socijalni dijalog sa socijalnim partnerima u cilju zaključivanja novog kolektivnog ugovora.
Stepen realizacije aktivnosti planiranih za 2021. u prvih šest mjeseci tekuće godine:	Djelimično realizovane
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ukoliko su aktivnosti potpuno ili djelimično realizovane, navesti: <ul style="list-style-type: none"> - Preduzete korake u realizaciji - Vremenski raspored realizacije - Izazove i kašnjenja u realizaciji - Da li će se reforma nastaviti u 2022. godini ➤ Ukoliko realizacija aktivnosti nije otpočela navesti kratak opis i razloge. 	<p>Aktivnosti koje su realizovane:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Formirana radna grupa za izradu Opšteg kolektivnog ugovora i rad iste je u toku; - Plan zaključivanja kolektivnog ugovora je 31. decembar 2021. godine; - Međunarodna organizacija rada (MOR) je pripremila Analizu regulacije i primjene rada na daljinu (teleworking) u crnogorskom pravnom okviru sa preporukama usmjerenim ka izmjeni zakona i izradi relevantnih javnih politika, a koju je usvojena na sjednici Socijalnog savjeta; - MOR je sproveo i analizu Konvencije C154 – o kolektivnom pregovaranju sa preporukama o daljim koracima u osnaživanju socijalnog dijaloga u Crnoj Gori, koja će biti predmet razmatranja na sjednici Socijalnog savjeta; - Ne postizanje konsenzusa između Vlade i socijalnih partnera i ne zaključivanje Opšteg kolektivnog ugovora u predviđenom roku; - Reforma će se nastaviti i u 2022. godini, kada su takođe planirane izmjene i dopune Zakona o radu

Prioritetna reformska mjera br. 17: Jačanje operativnih kapaciteta Zavoda za zapošljavanje za sprovođenje usluga i mjera putem digitalizacije

Kratak opis aktivnosti planiranih za 2021.	<p>Izvršena je identifikacija postupaka i revizija internih i eksternih procedura u Zavodu za zapošljavanje Crne Gore, sa ciljem poboljšanja efikasnosti u pružanju inkluzivnih usluga svim korisnicima. Pripremljen je Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Zavodu za zapošljavanje.</p> <p>Pripremljena su tri online modula: za prijavljivanje nezaposlenih lica, za prijavljivanje slobodnih radnih mjesta i za slanje zahtjeva za lica sa invaliditetom.</p> <p>Organizovane su obuke za dizajniranje mjera, ali i njihov monitoring i evaluaciju. Kroz set obuka dizajnirane su dvije mjere: Aktivacija žena i Olakšavanje uključivanja lica izloženih riziku na tržištu rada.</p>
--	--

	Pripremljen je tehnički izvještaj, koji sadrži akcioni plan za uspostavljanje IT baze ali i plan povezivanja Zavoda sa izvorima podataka kako bi se smanjilo administrativno opterećenje savjetnika.
Stepen realizacije aktivnosti planiranih za 2021. u prvih šest mjeseci tekuće godine:	Djelimično realizovane
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ukoliko su aktivnosti potpuno ili djelimično realizovane, navesti: <ul style="list-style-type: none"> - Preduzete korake u realizaciji - Vremenski raspored realizacije - Izazove i kašnjenja u realizaciji - Da li će se reforma nastaviti u 2022. godini ➤ Ukoliko realizacija aktivnosti nije otpočela navesti kratak opis i razloge. 	<p>Revizija internih i eksternih procedura je izvršena, njihovo usvajanje je na čekanju zbog donošenja novog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Zavodu za zapošljavanje</p> <p>Pripremljen Akcioni plan za interoperabilnost baza podataka, koji treba da bude usvojen.</p> <p>Jačanje operativnih kapaciteta Zavoda za zapošljavanje, posebno modernizacija IT sistema Zavoda će se nastaviti i u narednom periodu.</p>

Prioritetna reformska mjera br. 18: Izgradnja i funkcionisanje domova za smještaj starih lica

JU Dom za smještaj lica sa invaliditetom i starih lica "Podgorica"

Kratak opis aktivnosti planiranih za 2021.	<p>U 2021. godini planirano je:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Otvaranje Doma, - Licenciranje ustanove, - Prijem korisnika, - Povećanje broja zaposlenih, - Opremanje prostorija, - Edukacija zaposlenih u Domu i poboljšanje kvaliteta pružanja usluga korisnicima, <p>Obezbjedivanje učešća na različitim treninzima, seminarima i radionicama za zaposlene, u cilju unapređenja njihovog znanja i kvaliteta usluga koje se pružaju korisnicima.</p>
Stepen realizacije aktivnosti planiranih za 2021. u prvih šest mjeseci tekuće godine:	Djelimično realizovane
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ukoliko su aktivnosti potpuno ili djelimično realizovane, navesti: <ul style="list-style-type: none"> - Preduzete korake u realizaciji - Vremenski raspored realizacije - Izazove i kašnjenja u realizaciji - Da li će se reforma nastaviti u 2022. godini ➤ Ukoliko realizacija aktivnosti nije otpočela navesti kratak opis i razloge. 	<ul style="list-style-type: none"> - Iako su građevinski radovi na objektu završeni i objekat djelimično opremljen, još uvijek nije dobijena upotrebna dozvola od nadležnog sekretarijata, odnosno nije izvršen tehnički prijem objekta. - Pripremljena je cjelokupna dokumentacija neophodna za licenciranje ustanove. Po završetku radova uputićemo zahtjev za licenciranje. Aktivnost će se nastaviti u 2022. godini. - Smještaj korisnika i prijem novih radnika nije realizovan budući da Dom nije otvoren. Aktivnosti će se nastaviti u 2022. godini.

JU Dom za smještaj lica sa invaliditetom starih lica "Nikšić"

<p>Kratak opis aktivnosti planiranih za 2021.</p>	<p>U 2021. godini planirano je:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Otvaranje Doma, - Licenciranje ustanove, - Prijem korisnika, - Povećanje broja zaposlenih, - Uvođenje i implementacija informacionog sistema socijalne zaštite, - Uvođenje ISO standarda 9001:2015 i HACCP sistema, - Opremanje prostorije za radno okupacionu terapiju potrebnim materijalima i uređajima, - Opremanje medicinske službe sa potrebnim medicinskim uređajima i pomagalicama, - Uređenje dvorišta ispred Doma, - Edukacija zaposlenih u Domu i poboljšanje kvaliteta pružanja usluga korisnicima, - Obezbeđivanje učešća na raznim treninzima, seminarima i radionicama za zaposlene u cilju unapređenja njihovog znanja i kvaliteta usluga koje se pružaju korisnicima, - Uspostavljanje regionalne saradnje u oblasti socijalne i dječije zaštite i poboljšanje standarda kvaliteta i povezivanje sa sličnim ustanovama širom regiona, - Obezbeđivanje donacija od raznih institucija i pojedinaca, kako u zemlji tako i u inostranstvu, radi poboljšanja funkcionisanja Doma, - Unaprijeđenje kulturno - zabavnih aktivnosti koje bi pomogle u provođenju što kvalitetnijeg vremena korisnika, - Uspostavljanje regionalne saradnje sa zdravstvenim ustanovama i Kliničkim centrom Crne Gore, radi angažovanje ljekara specijalista koji bi obavljali konsultanske usluge u Domu.
<p>Stepen realizacije aktivnosti planiranih za 2021. u prvih šest mjeseci tekuće godine:</p>	<p>Djelimično realizovane</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ukoliko su aktivnosti potpuno ili djelimično realizovane, navesti: <ul style="list-style-type: none"> - Preduzete korake u realizaciji - Vremenski raspored realizacije - Izazove i kašnjenja u realizaciji - Da li će se reforma nastaviti u 2022. godini ➤ Ukoliko realizacija aktivnosti nije otpočela navesti kratak opis i razloge. 	<ul style="list-style-type: none"> - Dom nije otvoren zbog kašnjenja sa završetkom radova na izgradnji istog. Do čega je došlo zbog kašnjenja u nabavci dijela materijala i opreme usljed epidemiološke situacije izazvane virusom COVID 19, a time smanjenog broja izvršilaca na gradilištu, te nemogućnosti dobavljača da isporuči termo - tehniku, liftove i dr. Aktivnost je planirana da bude realizovana do kraja septembra 2021 (da Dom bude otvoren). - Kako radovi na izgradnji Doma nijesu završeni, tako nije podnijet zahtjev za licenciranje ustanove. Pripremljena je cjelokupna dokumentacija neophodna za licenciranje ustanove, izuzev dokumentacije koju obezbeđuje izvođač radova. Po završetku radova uputićemo zahtjev za licenciranje. Aktivnost će se sprovesti nakon otvaranja Doma, tj tokom druge polovine 2021. godine i u 2022. godini. - Smještaj korisnika i prijem novih radnika nije realizovan budući da Dom nije otvoren.

	<p>Aktivnosti će se nastaviti u 2022. godini.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Djelimično je realizovana aktivost uvođenja ISO standarda 9001:2015 i HACCP sistema. Očekujemo završetak ove aktivnosti do septembra ove godine. - Nabavka opreme za unutrašnje prostorije je obavljena, ali nije instalirana, dok se svi građevinski radovi ne privedu kraju. Ova aktivnost će se završiti do otvaranja Doma, tj. kraja septembra 2021, shodno trenutnom planu. - Dvorište ispred Doma je uređeno. Sa ovom aktivnošću će se nastaviti tokom tekuće i u 2022. godini. - Edukacija zaposlenih je realizovana. Zaposlena lica su boravila u drugim srodnim ustanovama socijalne i dječije zaštite, gdje su se upoznavali sa načinom funkcionisanja i organizacijom rada. Sa ovom aktivnošću će se nastaviti i u 2022. godini. - Uspostavljena je saradnja sa drugim ustanovama socijalne i dječije zaštite.
--	---

Prioritetna reformska mjera br. 19: Reforma nacionalnog sistema utvrđivanja invaliditeta

<p>Kratak opis aktivnosti planiranih za 2021.</p>	<p>-Analiza, dopune i izmjene postojećeg zakonskog okvira kao i donošenje novog Zakona o jedinstvenom tijelu i jedinstvenoj metodologiji vještačenja invaliditeta (za sve resore), i stavljanje van snage postojećih odredbi odnosno pravilnika.</p> <p>-Revidiranje Jedinstvene liste oštećenja – kojom se sve postojeće liste stavljaju van snage. Izrada nove Jedinstvene metodologije/kriterijuma zasnovani na preostalim funkcionalnostima u čiju izradu će biti uključen i Institut za javno zdravlje. Novi sistem vještači preostalu sposobnost/funkcionalnost lica za obavljanje svakodnevnih životnih aktivnosti (odražavanje higijene, priprema hrane, odlazak u prodavnicu, briga o zdravlju, itd.), kao i za radno angažovanje (vezano za Fond za profesionalnu rehabilitaciju).</p>
<p>Stepen realizacije aktivnosti planiranih za 2021. u prvih šest mjeseci tekuće godine:</p>	<p>Djelimično realizovane</p>
<p>➤ Ukoliko su aktivnosti potpuno ili djelimično realizovane, navesti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Preduzete korake u realizaciji - Vremenski raspored realizacije - Izazove i kašnjenja u realizaciji - Da li će se reforma nastaviti u 2022. godini <p>➤ Ukoliko realizacija aktivnosti nije otpočela navesti kratak opis i razloge.</p>	<p>Formirana radna grupa za donošenje Zakona o jedinstvenom tijelu i jedinstvenoj metodologiji vještačenja;</p> <p>Izrađen prvi nacrt Zakona o jedinstvenom tijelu i jedinstvenoj metodologiji vještačenja;</p> <p>Reforma će se nastaviti tokom tekuće i u 2022. godini.</p> <p>Formirano je 5 radnih grupa i dvije podgrupe za Revidiranje Jedinstvene liste oštećenja;</p> <p>Izrađen je nacrt Jedinstvene liste oštećenja;</p> <p>Reforma će se nastaviti tokom tekuće i u 2022. godini.</p>

Prioritetna reformska mjera br. 20: Korišćenje usluga telemedicine u Crnoj Gori kroz uspostavljanje informacionog sistema za telemedicinu i razvoj mHealth

<p>Kratak opis aktivnosti planiranih za 2021.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sveobuhvatna analiza trenutnog stanja i neophodnih preduslova, zajedno sa preporukama za dalje unapređenje i razvoj telemedicine u okviru zdravstvenih ustanova u Crnoj Gori; 2. Uspostavljanje normativnog okvira kojim se bliže uređuju uslovi, organizacija i način obavljanja zdravstvenih usluga korišćenjem telemedicine; 3. Donošenje programskih dokumenata i normativno definisanje usluga telemedicine i mobilne zdravstvene zaštite (mHealth) u dijelu pružanja zdravstvenih usluga (npr. tele dijagnostika, telenadzor pacijenata, hitna medicinska pomoć, e-učenje itd.).
<p>Stepen realizacije aktivnosti planiranih za 2021. u prvih šest mjeseci tekuće godine:</p>	<p>Realizacija nije otpočela</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ukoliko su aktivnosti potpuno ili djelimično realizovane, navesti: <ul style="list-style-type: none"> - Preduzete korake u realizaciji - Vremenski raspored realizacije - Izazove i kašnjenja u realizaciji - Da li će se reforma nastaviti u 2022. godini ➤ Ukoliko realizacija aktivnosti nije otpočela navesti kratak opis i razloge. 	<p>Zbog epidemiološke situacije fokus digitalizacija je bio usmjeren na razvoj i unapređenje servisa kroz e-zdravlje i to: eZakazivanje, eRecept, eNalaz, eApoteka i sl.</p> <p>Elektronski servis razvijen u vremenu pandemije COVID-19, namijenjen osiguranicima testiranim na prisustvo novog koronavirusa, a u svrhu dobijanja povratne informacije o rezultatima testiranja.</p> <p>Takođe, u cilju efikasnije nabavke i izbjegavanje situacija u kojima će zdravstvenim radnicima nedostajati zaštitna oprema ili materijal, kroz preciznije praćenje i izvještavanje o potrošnji i zalihama, razvijena je digitalna platforma, Medical inventory, koja prati stanje zaliha lijekova, opreme, kao i potrošnog materijala. Koristi vještačku inteligenciju u dijelu planiranja i predviđanja potreba, kao i formiranja alarma u slučaju devijacija u potrošnji.</p> <p>Covid-19 monitoring - Klinički menadžment Covid 19 slučajevima</p> <p>Ovaj servis namijenjen je zdravstvenim ustanovama i institucijama i ima za cilj centralizovano prikupljanje podataka o kliničkom upravljanju COVID-19 slučajevima (Covid-19 monitoring) uz sveobuhvatan i centralizovan sistem izvještavanja. Na ovaj način će se značajno unaprijediti upravljanje COVID-19 slučajevima, kroz donošenje ključnih odluka i planova zasnovanih na sveobuhvatnim i konkretnim podacima o opterećenju zdravstvenog sistema, kao i kroz pravovremenu alokaciju resursa i sl.</p> <p>Platforma za digitalno praćenje Covid pozitivnih osoba i njihovih kontakata (CONTACT TRACING) je u fazi razvoja. U sklopu projekta biće angažovano 200 mladih koji će raditi na formiranju inicijalne baze kontakata.</p> <p>U vremenu pandemije, razvijena je još jedna digitalna alatka (DONIRAJ KRV) kojom je olakšano građanima koji to žele, da doniraju krv, bez nepotrebnih</p>

stvaranja gužvi i čekanja u redovima.
Aplikacija omogućava najbrži i najlakši način zakazivanja doniranja krvi, kao i informacija o novostima i stanju zaliha krvi u Zavodu.

Aplikacija je počela sa radom u svim gradovima Crne Gore gdje postoje organizacioni djelovi Zavoda za transfuziju krvi.

Takođe, u toku je realizacija digitalne platforma za transparentno upravljanje donacijama u zdravstvenom sistemu (DONATION SYSTEM).

Vlada Crne Gore, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija, Fond za zdravstveno osiguranje i Institut za javno zdravlje, zajedničkim angažmanom, uspostavili su digitalnu plaformu [covidodgovor.me](https://www.covidodgovor.me) kao centralizovano mjesto za sve informacije i servise vezane za COVID-19 pandemiju.

Cilj je snažno i zajedničko epidemiološko, informaciono i medijsko upravljanje krizom u kojoj se nalazimo. Na sajtu se, osim moguće prijave za imunizaciju, nalaze mjere koje su na snazi u Crnoj Gori i opštinama pojedinačno, informacije o trenutnoj epidemiološkoj situaciji u državi kao i odgovori na "ključna i često postavljana pitanja".

Ministarstvo zdravlja pokrenulo je projekat Nacionalni broj za zakazivanje vakcinacije call centar 1717. Najveće prednosti ovog digitalnog rješenja su fleksibilnost (rad sa bilo koje lokacije), stabilnost (mogućnost brzog i jednostavnog proširenja kapaciteta call centra, odnosno uključivanja novih agenata i supervizora), mobilnost i jednostavno korišćenje.

Zahvaljujući ovoj platformi, agenti mogu da primaju pozive na teritoriji širom Crne Gore.

Drugim riječima, mogu da pristupe platformi sa lokacije koja im odgovara, bez obzira da li rade od kuće ili iz kancelarije, i bez obzira na to u kojem se gradu nalaze. U slučaju potrebe ili povećanog interesovanja građana, broj agenata se može jednostavno povećati.

Agenti dok koriste Cloud Call centar u ovom trenutku imaju pristup i sistemu Fonda zdravstva, pa tokom razgovora sa građanima mogu da obavljaju usluge zakazivanja, prijema podataka za iskazivanje zainteresovanosti ili ostalih informacija relevantnih za process imunizacije.

Razvoj Nacionalne digitalna potvrda dodatni digitalni alat za kontrolu i upravljanjem pandemijom kao i informatičko- softverska podrška vakcinaciji.

U toku je rad na sistemskom povezivanju primarnog, sekundarnog i tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite čiji je osnovni zadatak povećanje efikasnosti, maksimalno korišćenje kapaciteta i ljudskih resursa u sistemu, poboljšanje komunikacije između primarnog, sekundarnog i tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite što će po automatizmu dovesti do povećanja

	<p>efikasnosti i dostupnosti specijalista, kao i redefinisane uloge primarnog nivoa zdravstvene zaštite.</p> <p>Shodno nastaloj situaciji u vezi sa pandemijom, razvoj telemedicine biće predmet posebne pažnje u narednom periodu.</p>
--	---

ANEKS

Tabela 10a Procjena dodatnih troškova mjera strukturnih reformi

Prioritetna reformaska mjera br.1: Finansijska podrška domaćinstvima u cilju primjene mjera energetske efikasnosti i proizvodnje električne energije za sopstvene potrebe					
Godina	Plate	Robe i usluge	Subvencije i transferi	Kapitalni izdaci	Ukupno
Prvih šest mjeseci	0	0	0	0	0
Prioritetna reformaska mjera br. 2: Podrška investicijama u sektoru proizvodnje hrane u cilju jačanja konkurentnosti					
Godina	Plate	Robe i usluge	Subvencije i transferi	Kapitalni izdaci	Ukupno
Prvih šest mjeseci	0	0	1.230.854,44€	0	1.230.854,44€
Prioritetna reformaska mjera br.3: Podsticanje investicija u sektoru prerađivačke industrije u cilju jačanja konkurentnosti					
Godina	Plate	Robe i usluge	Subvencije i transferi	Kapitalni izdaci	Ukupno
Prvih šest mjeseci	0	0	27.931,90 €	0	27.931,90 €
Prioritetna reformaska mjera br.4: Održivi turizam u novoj realnosti					
Godina	Plate	Robe i usluge	Subvencije i transferi	Kapitalni izdaci	Ukupno
6 mjeseci 2021	0	0	0	0	0
Prioritetna reformaska mjera br.5: Jačanje konkurentnosti MMSP i pristup novim tržištima					
Godina	Plate	Robe i usluge	Subvencije i transferi	Kapitalni izdaci	Ukupno
Prvih šest mjeseci	0	1.075.207,00€	0	0	1.075.207,00€
Prioritetna reformaska mjera br.6: Unapređenje i implementacija mjera za suzbijanje sive ekonomije					
Godina	Plate	Robe i usluge	Subvencije i transferi	Kapitalni izdaci	Ukupno

Prvih šest mjeseci	9.700,00€	0	0	0	9.700,00€
Prioritetna reformaska mjera br.7: Suzbijanje sive ekonomije kroz reformu Poreske uprave					
Godina	Plate	Robe i usluge	Subvencije i transferi	Kapitalni izdaci	Ukupno
Prvih šest mjeseci	0	3.460.730,37€	0	0	3.460.730,37€
Prioritetna reformaska mjera br.8: Uspostavljanje registra nameta					
Godina	Plate	Robe i usluge	Subvencije i transferi	Kapitalni izdaci	Ukupno
Prvih šest mjeseci	0	6.000,00€	0	0	6.000,00€
Prioritetna reformaska mjera br.9: Implementacija elektronskog sistema javnih nabavki (ESJN)					
Godina	Plate	Robe i usluge	Subvencije i transferi	Kapitalni izdaci	Ukupno
Prvih šest mjeseci	0	15.000,00€	0	0	15.000,00€
Prioritetna reformaska mjera br.10: Unapređenje zakonodavnog-regulatornog okvira i dalji razvoj infrastrukture za širokopojasni pristup internetu					
Godina	Plate	Robe i usluge	Subvencije i transferi	Kapitalni izdaci	Ukupno
Prvih šest mjeseci	0	309,056.44€ ¹	0	0	309,056.44€
Prioritetna reformaska mjera br.11: Unapređenje programskog okvira za sprovođenje Strategije pametne specijalizacije Crne Gore					
Godina	Plate	Robe i usluge	Subvencije i transferi	Kapitalni izdaci	Ukupno
Prvih šest mjeseci	0	0	0	0	0
Prioritetna reformaska mjera br.12: Unapređenje zakonodavnog i institucionalnog okvira za razvoj istraživanja i inovacija i digitalna transformacija sektora					
Godina	Plate	Robe i usluge	Subvencije i transferi	Kapitalni izdaci	Ukupno

¹ Stvarno utrošeni iznos u prvih šest mjeseci 2021, zbog kašnjenja realizacije aktivnosti u 2020. godini.

Prvih šest mjeseci	0	0	0	0	0
Prioritetna reformska mjera br. 13: Implementacija mjera za olakšanje trgovine robama i uslugama u skladu sa STO obavezama i CEFTA Dodatnim protokolom 5 i 6					
Godina	Plate	Robe i usluge	Subvencije i transferi	Kapitalni izdaci	Ukupno
Prvih šest mjeseci	0	0	0	0	0
Prioritetna reformska mjera br.14: Uspostavljanje sistema kontinuiranog praćenja kvaliteta praktičnog obrazovanja kod poslodavaca					
Godina	Plate	Robe i usluge	Subvencije i transferi	Kapitalni izdaci	Ukupno
Prvih šest mjeseci	0	4.000,00€	0	0	4.000,00€
Prioritetna reformska mjera br.15: Reforma studijskih programa osnovnih i master studija s posebnim fokusom na praktičnu nastavu					
Godina	Plate	Robe i usluge	Subvencije i transferi	Kapitalni izdaci	Ukupno
Prvih šest mjeseci	0	0	0	0	0
Prioritetna reformska mjera br.16: Unapređenje radnog zakonodavstva kroz uvođenje novih šema rada					
Godina	Plate	Robe i usluge	Subvencije i transferi	Kapitalni izdaci	Ukupno
Prvih šest mjeseci	0	0	0	0	0
Prioritetna reformska mjera br.17: Jačanje operativnih kapaciteta Zavoda za zapošljavanje za sprovođenje usluga i mjera putem digitalizacije					
Godina	Plate	Robe i usluge	Subvencije i transferi	Kapitalni izdaci	Ukupno
Prvih šest mjeseci	0	0	372.750,00€	0	372.750,00€
Prioritetna reformska mjera br.18: Izgradnja i funkcionisanje domova za smještaj starih lica					
Godina	Plate	Robe i usluge	Subvencije i transferi	Kapitalni izdaci	Ukupno

Prvih šest mjeseci	0	0	0	0	0
Prioritetna reformska mjera br.19: Reforma nacionalnog sistema utvrđivanja invaliditeta					
Godina	Plate	Robe i usluge	Subvencije i transferi	Kapitalni izdaci	Ukupno
Prvih šest mjeseci	0	0	0	0	0
Prioritetna reformska mjera br.20: Korišćenje usluga telemedicine u Crnoj Gori kroz uspostavljanje informacionog sistema za telemedicinu i razvoj mHealth					
Godina	Plate	Robe i usluge	Subvencije i transferi	Kapitalni izdaci	Ukupno
Prvih šest mjeseci	0	0	0	0	0

Tabela 10b: Finansiranje mjere strukturnih reformi

Prioritetna reformaska mjera br.1: Finansijska podrška domaćinstvima u cilju primjene mjera energetske efikasnosti i proizvodnje električne energije za sopstvene potrebe								
Godina 2021.	Centralni budžet	Lokalni budžet	Ostali nacionalni javni izvori finansiranja	IPA fondovi	Ostali grantovi	Projektne zajmovi	Treba da se utvrdi	Ukupno
Prvih šest mjeseci	0	0	0	0	0	0	0	0
Prioritetna reformaska mjera br.2: Podrška investicijama u sektoru proizvodnje hrane u cilju jačanja konkurentnosti								
Godina 2021.	Centralni budžet	Lokalni budžet	Ostali nacionalni javni izvori finansiranja	IPA fondovi	Ostali grantovi	Projektne zajmovi	Treba da se utvrdi	Ukupno
Prvih šest mjeseci	0	0	307,713.66€	923,140.78 €	0	0	0	1.230.854,44€
Prioritetna reformaska mjera br.3: Podsticanje investicija u sektoru prerađivačke industrije u cilju jačanja konkurentnosti								
Godina 2021.	Centralni budžet	Lokalni budžet	Ostali nacionalni javni izvori finansiranja	IPA fondovi	Ostali grantovi	Projektne zajmovi	Treba da se utvrdi	Ukupno
Prvih šest mjeseci	27.931,90€	0	0	0	0	0	0	27.931,90 €
Prioritetna reformaska mjera br.4: Održivi turizam u novoj realnosti								
Godina 2021.	Centralni budžet	Lokalni budžet	Ostali nacionalni javni izvori finansiranja	IPA fondovi	Ostali grantovi	Projektne zajmovi	Treba da se utvrdi	Ukupno
Prvih šest mjeseci	0	0	0	0	0	0	0	0
Prioritetna reformaska mjera br.5: Jačanje konkurentnosti MMSP i pristup novim tržištima								
Godina 2021.	Centralni budžet	Lokalni budžet	Ostali nacionalni javni izvori finansiranja	IPA fondovi	Ostali grantovi	Projektne zajmovi	Treba da se utvrdi	Ukupno
Prvih šest mjeseci	1.075.207,00 €	0	0	0	0	0	0	1.075.207,00€
Prioritetna reformaska mjera br. 6: Unapređenje i implementacija mjera za suzbijanje sive ekonomije								

Godina 2021.	Centralni budžet	Lokalni budžet	Ostali nacionalni javni izvori finansiranja	IPA fondovi	Ostali grantovi	Projektne zajmovi	Treba da se utvrdi	Ukupno
Prvih šest mjeseci	9.700,00€	0	0	0	0	0	0	9.700,00€

Prioritetna reformaska mjera br.7: Suzbijanje sive ekonomije kroz reformu Poreske uprave

Godina 2021.	Centralni budžet	Lokalni budžet	Ostali nacionalni javni izvori finansiranja	IPA fondovi	Ostali grantovi	Projektne zajmovi	Treba da se utvrdi	Ukupno
Prvih šest mjeseci	0	0	0	0	0	3.460.730,37 €	0	3.460.730,37€

Prioritetna reformaska mjera br. 8: Uspostavljanje registra nameta

Godina 2021.	Centralni budžet	Lokalni budžet	Ostali nacionalni javni izvori finansiranja	IPA fondovi	Ostali grantovi	Projektne zajmovi	Treba da se utvrdi	Ukupno
Prvih šest mjeseci	0	0	0	0	0	6.000,00€	0	6.000,00€

Prioritetna reformaska mjera br.9: Implementacija elektronskog sistema javnih nabavki (ESJN)

Godina 2021.	Centralni budžet	Lokalni budžet	Ostali nacionalni javni izvori finansiranja	IPA fondovi	Ostali grantovi	Projektne zajmovi	Treba da se utvrdi	Ukupno
Prvih šest mjeseci	0	0	0	15.000,00€	0	0	0	15.000,00€

Prioritetna reformaska mjera br.10: Unapređenje zakonodavnog-regulatornog okvira i dalji razvoj infrastrukture za širokopojasni pristup internetu

Godina 2021.	Centralni budžet	Lokalni budžet	Ostali nacionalni javni izvori finansiranja	IPA fondovi	Ostali grantovi	Projektne zajmovi	Treba da se utvrdi	Ukupno
Prvih šest mjeseci	0	0	0	0	309,056.44 €	0	0	309,056.44€

Prioritetna reformaska mjera br.11: Unapređenje programskog okvira za sprovođenje Strategije pametne specijalizacije Crne Gore

Godina 2021.	Centralni budžet	Lokalni budžet	Ostali nacionalni javni izvori finansiranja	IPA fondovi	Ostali grantovi	Projektne zajmovi	Treba da se utvrdi	Ukupno
Prvih šest mjeseci	0	0	0	0	0	0	0	0 ²
Prioritetna reformaska mjera br.12: Unapređenje zakonodavnog i institucionalnog okvira za razvoj istraživanja i inovacija i digitalna transformacija sektora								
Godina 2021.	Centralni budžet	Lokalni budžet	Ostali nacionalni javni izvori finansiranja	IPA fondovi	Ostali grantovi	Projektne zajmovi	Treba da se utvrdi	Ukupno
Prvih šest mjeseci	0	0	0	0	0	0	0	0
Prioritetna reformaska mjera br.13: Implementacija mjera za olakšanje trgovine robama i uslugama u skladu sa STO obavezama i CEFTA Dodatnim protokolom 5 i 6								
Godina 2021.	Centralni budžet	Lokalni budžet	Ostali nacionalni javni izvori finansiranja	IPA fondovi	Ostali grantovi	Projektne zajmovi	Treba da se utvrdi	Ukupno
Prvih šest mjeseci	0	0	0	0	0	0	0	0
Prioritetna reformaska mjera br.14: Uspostavljanje sistema kontinuiranog praćenja kvaliteta praktičnog obrazovanja kod poslodavaca								
Godina 2021.	Centralni budžet	Lokalni budžet	Ostali nacionalni javni izvori finansiranja	IPA fondovi	Ostali grantovi	Projektne zajmovi	Treba da se utvrdi	Ukupno
Prvih šest mjeseci	0	0	0	4.000,00€	0	0	0	4.000,00€
Prioritetna reformaska mjera br.15: Reforma studijskih programa osnovnih i master studija s posebnim fokusom na praktičnu nastavu								
Godina 2021.	Centralni budžet	Lokalni budžet	Ostali nacionalni javni izvori finansiranja	IPA fondovi	Ostali grantovi	Projektne zajmovi	Treba da se utvrdi	Ukupno
Prvih šest mjeseci	0	0	0	0	0	0	0	0
Prioritetna reformaska mjera br.16: Unapređenje radnog zakonodavstva kroz uvođenje novih šema rada								

² Zakon o budžetu za 2021. postao je primjenjiv od 01. jula 2021., tako da tokom privremenog finansiranja nije bilo moguće pokrenuti finansiranje za priroietnu reformsku mjeru 11 i 12.

